Nº. 246. DINGSDAG 15 OCTOBER. Aº. 1861.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, Nº. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... ƒ 1.—
Iedere regel meer. . . . . - 0.20
Andere Advertentiën per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cent. voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

DE OPGAVEN DES HEEREN VAN HALL.

De heer baron VAN HALL begint eene onlangs uitgegeven brochure (1), die ten betooge moet strekken dat zijne indertijd gedane finantiële opgaven juist waren, met eenige verklaringen omtrent hetgeen bij den schrijver „vast staat". Ten einde geen onnoodige onaangenaamheden te zeggen, zullen wij bij de bespreking van dit geschrift en zijn bestrijding, *niet* zeggen wat bij ons ten aanzien èn van den schrijver en zijn tegenstanders vast staat. Slechts ééne verklaring, opdat wij niet misverstaan worden: wij wenschen den heer VAN HALL nooit weer aan 't hoofd van het departement van finantien te zien en hopen ons gevoelen dat die heer na zijn veel bewogen en werkzaam leven nu mag uitrusten, door het publiek gedeeld te zien.

Maar desniettemin en wij zouden zeggen *juist daarom* mogen wij het niet stilzwijgend aanzien dat een Staatsman die, hoe men overigens hem moge beoordeelen, ontegenzeggelijk in moeijelijke oogenblikken den Lande groote diensten heeft bewezen en die langen tijd magtig op het lot van Nederland zijn invloed heeft doen gevoelen, bloot sta aan de onverliende en oneerlijke beschuldiging als zou hij aan de Vertegenwoordiging valsche voorstellingen hebben gemaakt van onze finantien, als zou hij met cijfers hebben gegoocheld om zijn spoorwegwet aangenomen te krijgen. De zonden des heeren VAN HALL en van allen die hem de spoorwegwet hielpen maken, ook van hen die de wet voorbereidden door hun onaannemelijke concessieplannen, kunnen nagenoeg tegen elkander opwegen, het best is er niet veel meer over te spreken en, het *fait accompli* aannemende, den sluijer te halen over het tijdperk van politiek geknoei en publieke lamzaligheid dat wij nu, zoo wij hopen, te boven zijn. Maar het is onbillijk de schuld geheel te werpen op den ex-Minister, als ware hij de dienaar geweest van een onbeperkt, autocratisch bewind, dat doen kon wat het goed vond; of op zijne voorstelling der cijfers den blaam te werpen van valschelijk te hebben verblind.

De Kamers wisten, toen zij de wet aannamen, even goed hoe 's Lands finantien stonden als de Minister, en een onjuiste voorstelling zou terstond zijn weêrsproken. Maar die heeft niet plaats gehad en het is onwaar wat door sommige dagbladen daarover met veel ophef wordt gedeclameerd.

De heer VAN HALL heeft indertijd gezegd dat er met 1 december 1861 voor de spoorwegen zouden beschikbaar zijn 20 millioenen. Achtereenvolgens klom dat cijfer, naar mate de voorhanden en met zekerheid te verwachten baten aangroeiden, tot 34, 37 en 40 millioen, ja er werd zelfs eenmaal door hem gesproken van 50 millioen. Maar dit laatste cijfer werd alleen genoemd in de onderstelling dat men zou terugkeeren tot de wijze van rekenen tot aan 1858 gevolgd, namelijk dat men, gelijk vroeger altijd gebeurde, het *toekomstig* en niet het reeds over 't vorig jaar *verkregen* batig slot der Kolonien, onder de middelen opnam; een wijze van rekenen die voorzigtigheidshalve is verlaten, waarop ook de heer VAN HALL *niet* wilde terugkomen, maar waarvoor toch, uit het oogpunt van afscheiding der dienstjaren en om geen zeer groote geldsommen steeds renteloos in kas te hebben liggen, nog wel een en ander te zeggen viel. Dit laatste cijfer, van 50 millioen, onder zulk een *mits* voorgesteld, blijft buiten beschouwing, omdat de voorsteller zelf die *mits* niet vervuld wilde hebben.

Wij houden dan, als gunstigste voorstelling over, dat er 40 millioen zouden zijn met 't eind van 1861 voor spoor- en waterwegen. Die voorstelling was toen en zóó als ze geschiedde, volkomen waar.

Die voorstelling ging uit van de gewone, sedert een aantal jaren door alle Ministers van Finantien gevolgde berekening, die iedereen kon verifiëren en waarvan iedereen, die zich een geringe moeite wilde geven, de waarde kende of kon kennen; zeker was zij (tenzij men de Kamerleden van de volslagenste onbekendheid met 's Lands zaken verdenken wilde) bij elk lid der Vertegenwoordiging ten volle bekend. Volgens die berekening werd als bate in de schatkist geteld eene som van p. m. 10 millioen schatkistbilletten, die op elke begrooting voorkwamen en in elke berekening van 's Lands kas werden opgenomen. Zeker, die wijze van rekenen was verkeerd, wij hebben het herhaaldelijk aangetoond; men telde zich rijker dan men was, want schatkistbilletten waren geen geld, maar slechts een kans, een verlof tevens voor den Minister om, zonder nadere wet, *schuld* aan te gaan en dus *geld te krijgen*, een doorloopende permissie voor den Minister van Finantien om vlottende schuld te scheppen, niet anders. Maar dat wist sedert lang elk lid der Kamers en men vond het niet kwaad. En in werkelijkheid *was* het bestaan dier billetten niet kwaad, als men maar steeds hun juiste beteekenis voor oogen hield, nl. deze: dat de ondervinding had geleerd dat een te kort van 10 millioen in de kas niet hinderde, dat men, vooral na de nieuwe berekening betreffende de *verkregene* Oost-Indische baten, toch altijd een ruime kas had en dus niet nog daarenboven in plaats van billetten, waarmeê men zich in tijd van onvoorzienen nood kon helpen, nog *tien* millioen baar gereed moest houden, die men niet in kas noodig had, want sedert jaren had men geen gebruik van die schatkistbilletten behoeven te maken. Wij twijfelen zeer of de Minister VAN TETS groot finantieel beleid heeft getoond toen hij voorstelde in plaats van die billetten altijd geld in kas te houden — maar in elk geval, bij de berekening van den heer v. H., was de afschrijving nog niet geschied en iedereen wist hoe 't daarmede stond.

Bij die voorstelling al verder bedoelde de minister v. H. niet, zooals te kwader trouw wordt beweerd, dat er, *na de reeds in* 1860 *en* 1861 *gedane uitgaven voor spoorwegen*, op het einde van laatstgenoemd jaar nog 40 millioen voor die en andere publieke werken voorhanden zouden wezen. Neen! zoowel bij de behandeling der spoorwegwet als bij de Begrooting voor 1861 was er steeds sprake van den algemeenen toestand van 's Lands finantien en beredeneerde men hoeveel men wel, *tot en met het einde van* 1861, in 't geheel voor de voorgenomen werken zou kunnen aanleggen, hoeveel men zou hebben dat niet voor de andere gewone Staatsuitgaven noodig was. En, in dien geest redenerende, kwam de heer v. H. tot een cijfer van bijna 40 millioenen. Dat hij niet bedoelde dat er, *na* die uitgaven, op ult. Dec. 1861 *nog* 40 millioenen zouden zijn, blijkt zonneklaar uit zijne verklaringen bij de Begrooting voor 't loopende jaar gedaan. Éene aanhaling slechts (te vinden in de Hand. der Eerste Kamer 1860—61, bl. 60). Op die plaats waar sprake is van het beschikbaar montant van (toen nog maar) 37 millioen, zegt de Minister uitdrukkelijk:

„Van welk overschot van 37 millioen aanvankelijk was voorgenomen te besteden voor spoorwegen

op dienst 1860	ƒ 1,000,000	
op dienst 1861	„ 13,000,000	
		ƒ 14,000,000.

Hier werd dus onder het cijfer met 't eind van 1861 beschikbaar, wel degelijk meêgerekend wat er reeds vóór dien tijd op zou zijn uitgegeven, en het werd duidelijk gezegd. Even zoo sprak de Minister *altijd*, bij elke berekening van hetgeen voor de spoorwegen *beschikbaar* was of zou zijn, van het ééne millioen dat daarvoor reeds op 1860 *was* uitgetrokken. Daarentegen rekende hij dan ook de geheele uitgaven voor de spoorwegen als *nog te doen*. Had hij de gelden waarover reeds beschikt was, als op ult. Dec. 1861 reeds uitgegeven beschouwd, dan had hij ook de totaaluitgaven voor de spoorwegen met dat bedrag moeten verminderen en de zaak ware overeen uitgekomen.

Als men nu dus neemt de 17 millioen, die volgens den tegenwoordigen Minister van Finantien met 't eind van 't jaar voorhanden zullen zijn, en daarbij optelt:

vooreerst het afgeschreven kapitaal schatkistbilletten en de som voor den afkoop van de Stadertol, waarop de heer van Hall niet kon rekenen, te zamen ruim 10 millioen;

vervolgens de reeds op de dienst 1860 en 1861 aangewezen uitgaven voor spoorwegen 11 millioen,

en de, even zeer destijds niet voorziene amortisatie van 3 millioen,

dan krijgen wij, voor publieke werken met 't eind van 1861 nog een grooter bedrag dan de heer VAN HALL opgaf. Hij heeft dus niet gegoocheld en geen valsche voorstellingen gedaan aan de Vertegenwoordiging, die ze trouwens, zoo als de heer v. H. teregt opmerkt, bij de in ons finantiewezen heerschende publiciteit, zeker niet voor goede munt zou hebben aangenomen.

Maar wat moet men zeggen van de N. R. C. (2), die 't publiek wil wijs maken dat de heer VAN HALL al de schuld van de spoorwegen heeft en dat men, als men de op de begrooting gebragte 11 millioenen voor spoorwegen reeds *zal hebben* uitgegeven, toch nog *de geheele* uitgaven van 100 millioen daar voor zal te doen hebben?

(1) Getiteld: „De uitkomst bevestigt de finantieele opgaven door den Minister van Finantien in 1860 gedaan. 's Hage 1861.

(2) Zie N. R. C. 8 October.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 12 October.
(*Particuliere Correspondentie.*)

Lodewijk Napoleon, Keizerin Eugenie en de Keizerlijke Prins zullen, naar men zegt, bij gelegenheid van de groote tentoonstelling van 1862, ons Land met een bezoek komen vereeren. Ofschoon ik die mededeeling uit gewoonlijk wel ingelichte bronnen put, moet ik u aanraden er niet te veel waarde aan te hechten. Ons publiek zou zich ongetwijfeld met het bezoek der Keizerlijke familie bijzonder vereerd gevoelen. Het zou den hoogmoed onzer Natie niet weinig streelen dat de Keizer der Franschen, na de hulde van verschillende Europesche Vorsten in zijn eigen Land te hebben ontvangen, er vrijwillig toe zou besluiten een uitstapje naar Engeland te maken. Heeft het vroeger bezoek van den Keizer en diens Gemalin aan ons Hof zulke aangename herinneringen achtergelaten, dat Napoleon het nu wenscht te hervatten?......

Ons publiek en onze pers schijnen nog geenszins uitgeput in hunne beschouwingen omtrent het bezoek van den Koning van Pruissen te Compiègne. Zeer weinigen deelen in de geruststellende zienswijze van den Morning Post, dat de ontmoeting van Wilhelm I en Lodewijk Napoleon heilzame gevolgen zal hebben. Een verbond tusschen Frankrijk en Pruissen zou — dus redeneren vooral Oostenrijks vrienden — hoogst noodlottig voor den vrede van Europa zijn. Oostenrijk, daardoor van Pruissen geïsoleerd, zou niet langer de magt hebben de heerschzuchtige plannen van Napoleon in toom te houden, maar zich genoodzaakt zien daarin stilzwijgend te berusten. Het is inderdaad het algemeen gevoelen van hen die Pruissen waarlijk vriendschappelijk gezind zijn, dat alleen een hecht verbond tusschen Oostenrijk en Pruissen beider veiligheid kan waarborgen, en Napoleon's inzigten tegen vredelievende naburen kan helpen verijdelen. Het is evenwel de vraag of de Pruissen op een verbond met Oostenrijk gesteld zijn en of zij niet liever zouden willen medewerken tot den ondergang van Oostenrijk, ten einde hun droombeeld — een Duitsch Keizerrijk — des te beter te kunnen verwezenlijken.

De Mexicaansche fondsenhouders zien met ongeduld de officiële aankondiging te gemoet van het vertrek der vereenigde expeditie naar de Golf van Mexico. Hun geduld zal hoogst waarschijnlijk nog voor eenigen tijd op de proef worden gesteld. Vóór den 15 der volgende maand zal ons Gouvernement althans geene schepen derwaarts zenden.

Lord John Russell's antwoord aan de inzenders der memorie betreffende de Mexicaansche aangelegenheden, heeft niet die algemeene voldoening verschaft die men er met regt van had kunnen verwachten. Velen zijn ontevreden dat ons Gouvernement weigert zich in de binnenlandsche aangelegenheden van Mexico te mengen en dus geen voldoenden waarborg stelt voor de veiligheid van Britsche onderdanen. Anderen wederom zijn verstoord dat Engeland, door Mexico te dwingen tot de vervulling van aangegane verbindtenissen, zich opwerpt als de kampioen eener partij speculanten, en dus een precedent daarstelt, waarbij het later zou kunnen worden genoodzaakt ook met andere Gouvernementen in onmin te geraken. Men moet evenwel niet uit het oog verliezen, dat Mexico niet alleen met de fondsenhouders, maar tevens met ons Gouvernement bijzondere overeenkomsten heeft gesloten voor de strikte betaling der gelden door Engelsche kapitalisten geleend. Daarbij wil ons Gouvernement niet dulden dat Frankrijk en Spanje eene aanzienlijke vloot naar de wateren van Mexico zenden, terwijl Engeland eene passive houding blijft bewaren. De heerschzuchtige plannen van Spanje in Mexico zijn aan onze Ministers te zeer bekend.

Napoleon zou, naar men wil, het plan hebben gevormd Frans II voor het verlies van zijne Napelsche kroon met die van Mexico schadeloos te stellen. Het gerucht is, dunkt mij, te belagchelijk om er geloof aan te slaan.

— In den loop der drie laatste maanden zijn op de verschillende Regeringswerven negen nieuwe oorlogschepen voltooid, namelijk de Ganymede van 22, de Rattelsnake van 21, de Hyperion van 26, de Circassian en de Perseus, ieder van 17, de Jarrow van 16, de Cynthia van 11, de Pegasus van 7 en de Portia van 5 stukken.

— Het departement van oorlog heeft nieuwe bepalingen voor de militaire spaarkassen afgekondigd, welker hoofdpunten deze zijn: Voortaan zullen bij alle regementen en gevestigde depôts spaarkassen bestaan, en door de bevelvoerende officieren kleine sommen van de soldaten tot belegging daarin worden aangenomen. Het maximum, dat in eens van een soldaat in de spaarkassen wordt aangenomen, is op £ 30 en de totale inleg van ieder man op £ 200 bepaald. De minste inleg is op een shilling en de rente op 3 per cent vastgesteld.

— Het denkbeeld van Pruissen, om zich aan het hoofd der beweging tot het scheppen eener Duitsche vloot te stellen, wordt door den Times bespot, die vraagt waartoe eene vloot voor een Land dienen zou dat noch kusten, noch volkplantingen, noch uitgebreiden buitenlandschen handel heeft, na het verkrijgen van welken laatsten het eerst eene zeemagt behoeven zal, om zijne handelsvloot voor molest te beschermen. Maar wat Pruissen noodig heeft, als het een onafhankelijke Staat, om niet te zeggen eene Mogendheid van den eersten rang, blijven wil, is, zonder één enkel oogenblik te verliezen, eene geheele reorganisatie van zijn leger, welks ongenoegzaamheid en gebreken, volgens de bewering van den Times, bij de jongste manoeuvres aan den Rijn op treurige wijze zouden gebleken wezen.

— Het Mechanic's Magazine deelt eenige bijzonderheden mede omtrent het Armstrong-kanon, waardoor alle lofredenen op die zoo geroemde uitvinding plotseling in klaagliederen zijn overgegaan. En daartoe moet alle grond bestaan. De bedenkingen op die soort van geschut gemaakt, bepalen zich toch niet tot kleine onvolmaaktheden, maar zij gelden inwendige gebreken, voortspruitende uit den aard zijner zamenstelling, en waardoor het ten eenenmale ongeschikt wordt voor voortdurend gebruik in oorlogstijd. Het moet namelijk volstrekt ondoenlijk zijn het Armstrong-kanon te bezigen om snel en spoedig opeenvolgend te vuren; het vereischt te veel oplettendheid en voorzorg, dan dat men het ooit op de gewone wijze door de artillerie kan laten behandelen; het metaal wordt ontzettend heet en de naauw luisterende bewerking van de zoogenaamde kamer is spoedig ontstemd, zoodat de onderdeelen niet meer met de noodige juistheid op elkander sluiten; bij elk slot ontsnappen er gazzen, zoodat het stuk aanstonds herstelling behoeft. Vier malen werd op die wijze het laadgat verwoest, vóór dat eenig stuk nog vijftig schoten gedaan had, en elk stuk dat voor een snel opvolgend vuur gebezigd werd moest nog vóór het dertigste schot buiten dienst gesteld worden. Wat de bommen betreft, daarvan laat het looden omkleedsel los, en zij kunnen noch verzameld noch afgeschoten worden, zonder groot gevaar voor ieder wie zich in de nabijheid bevindt.

— Eergisteren werd te Liverpool de groote School voor wetenschappen ingewijd, die ten deele door den heer Brown en door graaf Derby gesticht is en uit vrijwillige bijdragen der burgerij zal onderhouden worden. Zij is in drie afdeelingen gesplitst: eene bibliotheek, een museum voor natuurlijke historie en eene galerij der nieuwste uitvindingen. De inwijding geschiedde door graaf Granville, die, even als de overige sprekers, daarbij alle staatkundige toespelingen vermeed.

— Eene zeer treurige gebeurtenis heeft eene der aanzienlijkste familiën van Schotland in rouw gedompeld. De burggraaf Forth, oudste zoon des graven van Perth, heeft zich, onder uiterst tragische en romaneske omstandigheden, van het leven beroofd. Uit het den 10 dezer door den coroner ingesteld onderzoek is het volgende gebleken: De burggraaf Forth, wiens naam onlangs zeer bekend was geworden door een proces tot echtscheiding, hem door de burggravin van Forth aangedaan, was in de laatste dagen van julij te Glocester komen wonen, waar hij, onder den naam van kapitein Drummond, kamers in het Hôtel de Spa gehuurd had. Hij was door eene jonge dame vergezeld, die voor zijne vrouw doorging en in staat van ver gevorderde zwangerschap verkeerde. Na verloop van weinige dagen huurde hij eene eigene woning en het vereischt aantal dienstboden. Den 19 september beviel de vrouw van een meisje, maar na verloop van drie weken, gedurende welke de burggraaf niet van hare sponde week, bezweek zij. Dit bragt hem in een toestand van volslagen krankzinnigheid, die zich onder anderen door het drinken van ontzettend veel brandewijn, het door elkander werpen zijner meubelen en het pakken zijner valiezen openbaarde. De dienstboden durfden hem niet naderen, maar de ziekenoppaster ging hem van kamer tot kamer na. Eens zag zij hem een flesch met laudanum grijpen en, vóór dat zij zulks beletten kon, de helft daarvan uitdrinken. Forth beweerde dat het portwijn was, maar het vergift miste zijne uitwerking niet. De ter hulp geroepen geneesheer wist hem nog wel een mes te ontrukken, dat hij naar zijne keel bragt, maar kort daarna stortte hij bewusteloos neder en was binnen weinige uren een lijk. De ongelukkige, ten jare 1834 te Napels geboren, had dus slechts den leeftijd van 27 jaren bereikt.

— Het agentschap Reuter heeft berigten uit New-York van 3 dezer. De juiste stellingen der Geconfedereerden kende men niet. De Federalisten bleven voorwaarts rukken. Op hunnen marsch hebben zij bij vergissing op elkander geschoten, waardoor een groot aantal van hen gedood of gekwetst is. De generaal Anderson had per telegraaf versterkingen te Cincinnati gevraagd, op bekomen berigt dat eene aanzienlijke krijgsmagt der Geconfedereerden in Kentucky voorwaarts rukte. Dertien schooners der Federalisten hebben het fort Monroe verlaten, om naar Hatteras te stevenen, maar hunne vaart op de Potomac is door de batterijen der Geconfedereerden krachtig verhinderd. De generaal Mansfield heeft den generaal Wool overvallen. Te Monroë rust men een grooten scheepstogt tegen New-York uit.

— Onze dagbladen deelen een protest mede, den 24 augustus uit Lima door den Minister van buitenlandsche zaken van Peru aan dien der Republiek Equador gerigt, toen laatstgenoemde Republiek zich bij eene wet van 29 mei laatstleden de beschikking over zeker aan Peru toebehoorend grondgebied had aangematigd. Het vraagstuk der grenzen, zoo wordt daarin gezegd, werd door Equador opgeworpen, toen het, in 1856, aan zijne schuldeischers in Engeland en andere Europesche landen, het aan Peru toebe-

hoorend grondgebied van Quyos en Canelos wilde toewijzen, en deze zaak werd door het verdrag van 25 januarij 1860 beslist. Equador vermag geene wetten uit te vaardigen die een vreemd grondgebied betreffen, te minder nog dewijl Peru, door zijne officiële kennisgevingen, voortdurend van zijne aanspraken heeft doen blijken, waarop de afscheiding zijner grenzen volgens het Amerikaansch Volkenregt rust, hetwelk aan de Republieken van Amerika dezelfde uitgestrektheid van grond toekent die zij tijdens hare vrijverklaring bezaten, met uitzondering der wettige wijzigingen, op het tijdstip dier vrijverklaring erkend. Equador nu heeft zich, in antwoord op de diplomatieke nota van 10 januarij laatstleden, verbonden over geenerlei grondgebied van anderen te beschikken, en met de regeling zijner eigen grenzen te zullen wachten tot dat de zaak der grensregeling afgeloopen zou zijn, en is derhalve nu van de voorschriften van het volkenregt, van de verdragen, van zijne eigene Staatsregeling en van den eerbied welken de Natiën elkander verschuldigd zijn, afgeweken, door zich grondgebied toe te eigenen welks wettige bezitter geen afstand daarvan gedaan heeft, noch immer doen mag of zal. Dit protest, zoo wordt ten slotte gezegd, is noodzakelijk geacht tot handhaving der regten van Peru, ten einde het tegen alle mogelijke gebeurtenissen te dekken, met name tegen de onwettige overdragt welke men, onder den een of anderen naam, daarvan mogt willen beproeven.

— De berigten van de Westkust van Afrika, door de Athenian te Liverpool aangebragt, gaan uit Sierra Leone tot 21, van Bathurst tot 25 september en van Teneriffe tot 1 october. Op de rivier Bonny had tien weken lang eene koude geheerscht zoo als de oudste lieden zich in den zomer niet herinnerden, terwijl te Sierra Leone zware regens gevallen waren. Te Lagos en in de omstreken hielden de inboorlingen zich zeer rustig. Koning Peppel en zijn gevolg waren, na langen en moeijelijken overtogt, te Bonny gearriveerd en door den heer Corrie, van de Athenian, en twee passagiers, aan boord van de Bowish begroet. Zij vonden hem in zijn statievertrek, in admiraals uniform, door zijnen secretaris en zijne klerken omringd. Hij betoonde zich verheugd weder onder zijn eigen volk te zijn. De Koningin had hare in Engeland aangenomen kleeding nog behouden. Gaarne nam zij eene uitnoodiging aan boord van de Athenian aan, en was daar zoo naar haren zin dat zij die stoomboot des avonds niet verlaten wilde. Daar zij ongemeen zwaarlijvig is hadden de officieren, door zes kroomen bijgestaan, veel werk om haar weder in de sloep te tillen. Wanneer de Koning veilig aan wal zou kunnen komen was nog onzeker, want terwijl drie der vier regenten die het Rijk gedurende zijne afwezigheid bestuurd hebben er zich niet tegen verzetten dat hij het bewind weder aanvaardt, mits hij zich met de plaatselijke inkomsten, ten bedrage van ongeveer £ 7000, vergenoegt en geen handel drijft, verzet de partij van den vierde er zich tegen, zoodat denkelijk een oorlog ontstaan zal. De blanke handelaars hebben de bescherming, in tijd van nood, des bevelvoerenden officiers op de Bight ingeroepen. Den 1 september vernielde een hevige brand de helft der huizen te Bonny, benevens eene groote hoeveelheid buskruid en rum. De voorraad van palmolie aan de rivieren en op de kust was tamelijk ruim, maar de prijzen werden nog zeer laag gehouden.

FRANKRIJK.

PARIJS 12 October.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Nog wordt het bezoek des Konings van Pruissen bij onzen Keizer bij voortduring druk besproken. In de staatkundige kringen, die weder beginnen bijeen te komen, spreekt men over alles, maakt men allerlei gevolgtrekkingen en verheft nietsbeduidende kleinigheden tot belangrijke feiten, om eindelijk weder tot de slotsom te komen dat.... er niets bekend is.

Daar Koning Wilhelm geheel alleen is gekomen, heeft ook geen der Fransche Ministers het onderhoud tusschen de Vorsten bijgewoond en het gesprokene is bij gevolg voor de geheele wereld een geheim gebleven.

Op de laatste soirée bij den heer Thouvenel, die door het Koninklijk bezoek, in plaats van dingsdag, op woensdag is gehouden, waren een groot aantal personen tegenwoordig. Het geheele te Parijs aanwezige personeel der legatien en ambassades was er met voordacht heengegaan, in de hoop wel iets nieuws te vernemen. Ziehier in weinig woorden, volgens het gevoelen van iemand die zeer goed in de gelegenheid is om de zaken te beoordeelen, welken zin men moet hechten aan de bijeenkomst te Compiègne. Koning Wilhelm heeft niets van het Duitsche flegma; het is een man met iets openhartigs in zijne manieren, doch tevens vol waardigheid; hij heeft zich met ware aristocratische voorkomendheid tegenover de Keizerin gedragen, maar zijne vriendschappelijke verhouding met den Keizer overschreed nooit de grenzen der officiële welvoegelijkheid, zoodat niets in zijne gesprekken aan eene persoonlijke vriendschap of groote hartelijkheid deed denken. De Koning gedroeg zich meer als een volleerd man van de wereld, dan wel als Souverein, en het mag eene dwaasheid genoemd worden om uit allerlei bijzonderheden te willen afleiden dat werkelijk het lot van Europa tusschen de twee Vorstelijke personen is besproken.

Zoo er al iets te Compiègne is besloten, zullen alleen de latere gebeurtenissen het ons doen kennen.

De heer Benedetti vertrekt morgen naar Turijn; vóór zijn vertrek zal hij, naar men wil, nog eene zitting van den Ministerraad, onder voorzitterschap des Keizers, te Compiègne bijwonen, waarbij ook Prins Napoleon zal tegenwoordig zijn.

Men weet natuurlijk ook niet in hoe verre het bezoek van den Pruissischen Koning van invloed kan zijn op den aard der instructiën, welke den heer Benedetti zullen worden medegegeven. Alleen weet men dat de heer Ratazzi inzonderheid met leede oogen wordt aangezien door de Keizerlijke Regering, aan welke hij geenerlei concessie wil doen. Intusschen schijnt Ratazzi, die na den vrede van Villafranca in het Kabinet trad, persoonlijk bij den Keizer-zelf beter gezien te zijn, en men hecht groot belang aan zijne aanstaande reize herwaarts. Men gaat zelfs zoo ver van te zeggen, dat hij naar Compiègne gaat, om daar de portefeuille van buitenlandsche zaken te halen.

Bij voortduring zijn de berigten uit Italië zeer schraal. Een dagblad van Napels Il Nomade had, zoo als u bekend is, het eerst medegedeeld dat Borjès gefusilleerd is. Dit feit is echter niet alleen tegengesproken, maar later werd zelfs twijfel geopperd of Borjès zich wel in de Beide Siciliën bevond. Nu zegt men dat de in Calabrië ontscheepte kleine benden slechts de voorloopers waren van eene expeditie, waarvan de Bourbonsgezinden, bij gebrek aan hulpmiddelen, hebben moeten afzien.

Weder wordt Garibaldi's vertrek van Caprera tegengesproken.

De heer von Metternich is nog niet in deze hoofdstad teruggekeerd, en dit lang uitblijven van den Oostenrijkschen diplomaat trekt inzonderheid de aandacht, nu de Koning van Pruissen weder is vertrokken.

Er wordt veel gesproken van eene politieke questie, waaraan nog al gewigt gehecht wordt, en waarvan de pleidooijen op den 14 dezer zullen aanvangen. De heer d'Alton Shée, oud pair van Frankrijk, zal daarbij verdedigd worden door den voormaligen republikeinschen afgevaardigden Bac.

Ook maakt men weder melding van een duel, dat zal plaats hebben tusschen den heer Aurélien Scholl, letterkundige, en den heer Osiris, mede vroeger een letterkundig schrijver, die echter fortuin gemaakt heeft op de beurs.

PARIJS 13 October.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Thans trekt het bezoek van Z. M. Willem III, Koning der Nederlanden, weder aller aandacht tot zich. Men herinnert zich daarbij dat onze tegenwoordige Keizer geboren is, tijdens zijn vader Lodewijk Koning van Holland was. De wettige Vorst komt alzoo een bezoek brengen bij dengene die door de kansen van den oorlog een oogenblik bestemd scheen om over dat Land te regeren. Dit belet intusschen niet dat beide Souvereinen elkander de meest mogelijke hartelijkheid betoonen.

Reeds was uwe Koningin en de Kroonprins hier geweest, en men verlangde alzoo ook met uwen Koning kennis te maken. Gisteren omstreeks den middag kwam Z. M. te Jeumont aan, en werd aldaar verwelkomd door den kolonel der artillerie Favé, aide de kamp des Keizers, den hertog van Conegliano, kamerheer, en den markies de Caux, opperstalmeester, benevens de raad van bestuur van den spoorweg. Z. M. is, zooals u bekend zal zijn, vergezeld door de heeren de Kock, directeur van het Kabinet des Konings, den generaal-majoor graaf van Lijnden, 's Konings eersten adjudant, baron Snouckaert van Schauburg, dienstdoend adjudant, baron Dumonceau, den kapitein-luitenant ter zee van Cappelle en den graaf de Sartiges, minister van Frankrijk te 's Gravenhage.

De heer Lightenvelt, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Nederland bij het Fransche Hof, vergezeld van den secretaris Bergh van Middelburg, waren mede den Koning tegemoet gereisd.

Keizer Napoleon begaf zich ten kwartier over vijf ure naar het station van den spoorweg te Compiègne, en tien minuten later kwam de Koninklijke trein aan. De Keizer was als divisie-generaal in groot uniform gekleed en droeg het grootkruis der orde van de Eikenkroon, terwijl de generaals, aides de camp, Fleury en Molard hem vergezelden.

Koning Willem III was eveneens in groot uniform en droeg het grootkruis van het Legioen van Eer. Beide Souvereinen drukten elkander op hartelijke wijze de hand en namen zamen plaats in eene kales met vier paarden, te midden der opgewondene kreten van Leve de Keizer! Leve de Koning! Naast het portier ter wederzijden bevonden zich te paard de generaal Clerambault en baron de Bourgoing; het escorte bestond uit een escadron guides. H. M. Keizerin Eugenie, met een prachtig blaauw kleed aan, en de Kroonprins in het tenue van grenadier der Keizerlijke garde, wachtten den Koning in de groote vestibule onder aan den eeretrap, omringd door Prins Joachim Murat, Prinses Anna Murat, Prinses d'Essling, benevens de Ministers met hunne vrouwen en verdere leden der hofhouding.

De Koning naderde de Keizerin en kuste haar de regterhand onder het toespreken van eenige vleijende woorden, en vervolgens bukte hij om den Keizerlijken Prins in de armen te nemen en te omhelzen. Daarna bood Z. M. der Keizerin den arm en beklom den trap te midden eener dubbele rij cent-gardes en guides. In de groote salon waren een aantal menschen vereenigd, waaronder H. K. H. Prinses Mathilde, alle Ministers, uitgezonderd de heeren Fould en Rouher, maarschalk Magnan, de hertog van Bassano, de hertog en de hertogin van Cambacères, de Prinses d'Essling, de vrouw van admiraal Bruat, generaal Fleury met zijne echtgenoote, de hertog en de hertogin Tascher de la Pagerie, de hertog en de hertogin van Conegliano, de baron en de barones de Bourgoing, doctor Conneau met zijne echtgenoote, de baron en de barones de Pierres, de graaf en de gravin de Montebello, generaal Mollard, baron de Montbrun en kapitein Mauroy, beide dienstdoende kamerheeren, mevrouw de Saulcy, eeredame, de heer Verly, kolonel der cent-gardes, enz.

Ten half zeven ure ving het diner aan en de avond werd verder huiselijk doorgebragt. Ten half twaalf ure werd de Koning naar zijne appartementen geleid, die op den tuin uitkomen.

Heden morgen deed Z. M. de Koning alleen eene wandeling in de tuinen, waar hij eenigen tijd later door den Keizer werd opgezocht; tegen half tien ure begaf men zich aan het déjeuner, en op den middag vertrokken HH. MM., vergezeld van een talrijk gevolg, per rijtuig naar het kasteel van Pierrefonds; in eene expresselijk daarvoor opgezette tent zal daar een collation gehouden worden op omstreeks twee mijlen afstands van Compiègne. Heden avond zullen de artisten van het Theatre Français opvoeren: *La pluie et le beau temps*, en *Les caprices de Marianne*. Het verblijf van den Koning wordt tot heden veraangenaamd door prachtig zomerweder.

Men houdt zich overtuigd dat het bezoek van uwen Vorst eene krachtige impulsie zal geven aan de onderhandelingen tusschen Frankrijk en Nederland over een handelstractaat. Overigens heeft dit bezoek uitsluitend het karakter van louter beleefdheid, en men zal zich te vergeefs het hoofd breken om er eenig staatkundig doel in te ontdekken.

Het is u bekend dat de Constitutionnel onlangs in een artikel den toestand der republiek te Génève heeft besproken. In mijnen brief van 10 dezer wees ik er u met een woord op, en tevens op de inlichtingen, te dier zake door den Zwitserschen gezant, den heer Kern, aan onzen Minister van buitenlandsche zaken gevraagd. Thans verneem ik daaromtrent nader dat de heer Thouvenel alle verantwoordelijkheid van de Keizerlijke Regering voor dat artikel van zich heeft afgeworpen, onder opgave dat de redenering van den Constitutionnel geheel voor rekening der redactie van dat blad blijft, terwijl hij verklaarde dat bij hem langs diplomatieken weg en speciaal van onzen consul te Génève geenerlei berigt was ingekomen, waardoor de redenering van den Constitutionnel eenigzins wordt bevestigd. De Fransche Regering kon echter onmogelijk tusschenbeide treden om van dat blad eene rectificatie te verlangen, dewijl ze alleen den Moniteur erkent als haar officieel orgaan, zoodat de Zwitsersche Regering zich òf tot de redactie, òf tot de regterlijke magt behoort te wenden. De dagbladen van Génève behelzen gelijke mededeeling, en daarbij voegt het dagblad la Nation dat de Staatsraad van Génève zich onder dagteekening van 8 dezer officieel heeft gewend tot de redactie van den Constitutionnel, en dat men dadelijk tot eene geregtelijke vervolging denkt over te gaan, ter zake van beleediging eener met Frankrijk bevriende Mogendheid, voor het geval dat de redactie mogt weigeren om eene daarbij ingezondene nota tot rectificatie letterlijk op te nemen.

Volgens hier ontvangene brieven uit Londen zou onze gezant, de heer de Flahaut, den Lord-Maire reeds hebben in kennis gesteld met het bepaalde voornemen van Keizer Napoleon om de wereldtentoonstelling van 1862 te komen bezoeken.

Wederom hoort men hier veel spreken over een huwelijk van den jongen Koning van Portugal met Prinses Pie, dochter van Koning Victor Emmanuel. Deze verbindtenis zou men in Italië gaarne zien tot stand komen, want don Pedro heeft zich reeds doen kennen als iemand van liberale beginselen, onder anderen door een van de eersten te zijn die het Koningrijk Italië als zoodanig hebben erkend.

De aartsbisschop van Rouaan is van een uitstapje naar Rome teruggekeerd. Men verzekert dat hij daar herhaaldelijk bijeenkomsten heeft gehad met den Paus, kardinaal Antonelli en den hertog van Gramont.

Er liep heden een gerucht, volgens hetwelk er arrestatien zouden hebben plaats gehad bij leden van het genootschap van den H. Vincentius van Paulo, ten gevolge van ontdekte correspondentien bij iemand die gevangen genomen was wegens deelneming aan de jongste ongeregeldheden bij de duurte van het brood. De statuten van het genootschap verbieden nadrukkelijk dat het zich met staatkunde inlate, en men tracht dan ook zooveel mogelijk te betoogen dat geen der leden in het minst schuldig kan zijn.

Onder de vertegenwoordigers van den Franschen wijnhandel schijnt eenige agitatie te heerschen. De reciprociteit, ook te dezen aanzien bedongen bij het handelstractaat met Engeland, kan alleen in den verkoop der wijnen bestaan, omdat Engeland zelf er volstrekt geene verbouwt. Het Engelsche tarief heeft tot grondslag de hoeveelheid alcohol welke alle wijnsoorten bevatten, en nu is die hoeveelheid volstrekt niet in evenredigheid met de waarde onzer wijnen, zoodat te dezer zake dringend voorziening wordt vereischt, of wel eenige hier te Lande geproduceerde soorten zullen slechts in zeer kleine hoeveelheden over het Kanaal verzonden worden.

Alexis Godillot, die zich teregt vermaard heeft gemaakt wegens het organiseren van nationale feesten, bevindt zich thans te Koningsbergen, om in allerijl eene balzaal in te rigten welke vijfduizend personen kan bevatten, voor de feesten, welke de buitengewone gezant van Frankrijk bij gelegenheid der krooning van den Koning van Pruissen denkt te geven. Die feesten zullen zeer prachtig zijn en drie dagen duren. Men verzekert dat de Hertogin van Magenta voor die gelegenheid van Keizerin Eugenie drie prachtige japons heeft ontvangen, ter waarde van 10,000 francs, en van den Keizer een diamanten hoofdtooisel van 40,000 fr. De Hertog en de Hertogin nemen 50 dienstboden mede in prachtige liverei, wit met goud. Men voegt er bij dat dit de liverei was van de Iersche Koningen! (Gij weet dat Mac Mahon van Ierschen oorsprong is.)

— De Patrie maakt in zijn nummer van heden, bij gelegenheid van het bezoek door den Nederlandschen Vorst aan onzen Keizer, de opmerking dat men wel behoort te onderscheiden tusschen het eerste en het tweede Keizerrijk. „Na de veldslagen van Austerlitz en Jena — zegt dat blad — waren de eerbewijzingen van de Vorsten tegenover den Franschen Keizer, slechts de laatste schatting die zij in hunne nederlaag konden brengen. Die toestand is natuurlijk thans geheel anders. De vreemde Vorsten hebben geene gevaren meer af te wenden of vernederingen af te koopen; zij behoeven niets af te staan van de eer van hunnen troon of de onafhankelijkheid van hun Volk; zij voldoen alleen aan de opregtheid en vrijheid van hunne persoonlijke ingeving."

De Temps, het bovenstaande mededeelende, laat er op volgen: „Die taal is des te opmerkelijker, omdat de Patrie bij het bezoek van den Pruissischen Koning een eenigzins anderen toon aansloeg; en waarlijk, als Frankrijk het verlies der Rijnprovincien moet betreuren, dan zien wij niet eene reden waarom te dien aanzien eene uitzondering met Luxemburg zou moeten gemaakt worden."

— Volgens de Nouvelliste zal er eene medaille worden geslagen ter eere der zamenkomst van den Koning van Pruissen met onzen Keizer en zullen alle gasten te Compiègne daarvan een exemplaar krijgen. Daarenboven wenscht de Keizer voor het museum te Versailles eene schilderij te doen vervaardigen, voorstellende de belangrijkste punten van die bijeenkomst.

— De Moniteur verklaart dat de dezer dagen door eene brochure medegedeelde brief van den Keizer aan den Koning van Pruissen geheel uit de lucht gegrepen is en uit Berlijn berigt men dat de Allgemeine Preussische Zeitung zich daaromtrent eveneens uitlaat.

— De Siamesche gezanten zijn van Rome naar Civita Vecchia vertrokken.

— De Hertog van Nöja, laatstelijk attaché bij de Staats-secretarie te Napels, is in dezelfde hoedanigheid thans geplaatst bij de Italiaansche legatie. Dit jonge mensch, dat een der schoonste namen uit het oude Koningrijk Napels voert, en aan de eerste geslachten van dat Rijk verwant is, heeft met onderscheiding ten vorigen jare den veldtogt onder Garibaldi medegemaakt.

— De Pauselijke Regering schijnt al het mogelijke te hebben aangewend om pater Passaglia gevangen te nemen, maar generaal Goyon had dezen reeds vroeger zijn eerewoord gegeven dat men hem niet zou bemoeijelijken. Kardinaal Antonelli schijnt zich nu te willen wreken op de vrienden van den voormaligen Jezuit. Zoo is o. a. de abt Simonetti, hoogleeraar in de theologie aan het collegie der Propaganda, gevankelijk over de straat vervoerd, nadat alles in zijn huis het onderst boven was gehaald en al zijne papieren waren in beslag genomen.

— Volgens depêche uit Madrid van gisteren hebben in de provincie Girona zware overstroomingen plaats gehad en geduchte schade aangerigt. Diezelfde depêche zegt dat in het eerste onderhoud met den Marokkaanschen gezant geene voorstellen geformuleerd zijn.

DUITSCHLAND.

BERLIJN 12 *october*. — De Allgemeine Preussische Zeitung zegt: „Uit de berigten wegens de zamenkomst te Compiègne heeft de Natie met genoegen gezien dat zij het duidelijk stempel van vriendnabuurlijke gezindheden droeg, de herhaalde uitdrukking van welke het doel van het bezoek des Konings was. De hartelijke ontmoeting der beide Monarchen, die de te Baden aangeknoopte persoonlijke vriendschapsbetrekkingen bevestigde en bij den doorluchtigen gast des Keizers niet anders dan de aangenaamste herinneringen kon achterlaten, zal het Land tot een goed voorteeken strekken dat ook tusschen de beide nabuurstaten die vreedzame en vriendschappelijke betrekkingen zullen voortduren en bevestigd worden, welke de gewigtigste voorwaarden der ontwikkeling en welvaart der beide Natiën uitmaken. Uit de hartelijke ontvangst, den Koning ook van den kant der bevolking ten deel gevallen, laat zich tot onze blijdschap opmaken dat de hooge waarde eener vriendschappelijke verhouding tusschen de beide nabuurstaten in Frankrijk niet minder levendig dan in Duitschland op prijs wordt gesteld, en wij meenen geregtigd te zijn om daarin een verblijdend teeken van toenemend vertrouwen en een kostelijken waarborg voor een vreedzame toekomst te mogen opmerken."

Harerzijds zegt de Neue Preuszische Zeit[ung] „Tegenover de menigvuldige beweringen en gissing[en] van sommige bladen kunnen wij verzekeren dat [te] Compiègne geenerlei staatkundige afspraken hoe [ook ge]naamd gemaakt of beproefd zijn. Veeleer hooren [wij] van verschillende zijden de buitengemeen tact[volle] ontvangst roemen, den Koninklijken gast en [zijn] gevolg te Compiègne te beurt gevallen."

— Na zich eenige dagen naar Compiègne gewe[nd te] hebben, rigten aller oogen zich nu naar Koning[sber]gen, waar de Koning en de Koningin morgen [heen] reizen. Reeds nu is die hoofdstad feestelijk geto[ooid], de straten en bruggen welke Z. M. door- en overt[rekt] zijn met festoenen, kransen en Pruissische en Wei[ssche] vlaggen rijk versierd, en bij de Brandenbur[ger] poort is een eereboog in den stijl der Romein[sche] triomfbogen opgerigt. Bereids is de minister von [der] Heydt naar Koningsbergen vertrokken, en he[den] avond volgen de overige Ministers, met uitzonde[ring] van dien van buitenlandsche zaken, die, even als [de] minister van het Koninklijk huis, zich eerst maa[ndag] naar Koningsbergen begeeft.

Zonder daartoe aangezocht te zijn, heeft de min[ister] von Auerswald voor de verslaggevers der Berlij[nsche] dagbladen plaatsen in den extratrein ter beschik[king] gesteld, die HH. MM. morgen naar genoemde [stad] overbrengt.

De gewone vertegenwoordiger van Frankrijk hier, prins Latour d'Auvergne, die thans af[wezig] is, zal de krooning te Koningsbergen niet bijwo[nen] en heeft zich deswegens laten verontschuldigen. den buitengewonen Franschen gezant, hertog Magenta, zijn gisteren nog vijftig bedienden a[ange]komen. Voor de door hem te geven feesten is som van 800,000 francs toegestaan.

Saksen zal bij de krooningsplegtigheden door Kroonprins van dat Rijk worden vertegenwoordi[gd].

— Graaf Bernstorff heeft gisteren het hotel van bu[iten]landsche zaken betrokken en aanvaardt zijne po[rte]feuille, terwijl de baron von Schleinitz als mi[nister] van het Koninklijk huis optreedt. De geheimraad Sydow, die den onder-secretaris van Staat voor bui[ten]landsche zaken von Grüner een tijd lang verv[angt], keert, na den afloop der krooningsplegtighe[den] denkelijk als Pruissisch gezant naar Kassel we[der] waar de tegenstanders der Keur-Hessische Rege[ring] grond meenen te hebben voor de hoop dat Bernstorff ten opzigte der Duitsche vraagstukken doortastend dan zijn voorganger handelen zal, naar zonder dat, ook de welwillendste raadgevingen Kassel geen gehoor zullen vinden.

LUXEMBURG.

LUXEMBURG 10 *october*. — Bij eene gisteren gevaardigde memorie worden de Kamers tegen dings[dag] den 15 dezer tot het houden eener gewone Zit[ting] opgeroepen. Nadat de ontbinding der Stenden waarschijnlijk geacht en nog slechts weinige da[gen] geleden zelfs door het ministerieel dagblad aang[e]kondigd was, schijnt de Regering in het laa[tste] oogenblik tot een ander besluit te zijn gekomen. zegt dat de Ministers de invloedrijkste personen Lands geraadpleegd hebben, en dat de gezamenl[ijke] leden der liberale partij hun een zoodanigen hebben afgeraden, terwijl de aanhangers van gevallen stelsel hen daarentegen tot het ontbinden Volksvertegenwoordiging aanspoorden. Nogtans het zich bezwaarlijk denken hoe, na alles wat vo[or]gevallen is, de Kamers en de Regering nog denzelfd[en] weg zullen kunnen bewandelen. De toekomst dit leeren.

Latere Berigten.

LONDEN 13 *october*. — Het agentschap Re[uter] heeft berigten uit Bern van gisteren, die inhou[den] dat het dagblad Bundsrath de uitlegging, door Regering van Genève aan het te Villagrande gebeu[rde] gegeven, handhaaft, en beweert dat genoe[mde] Regering in zijnen eisch tot genoegdoening bl[ijft] volharden.

TURIJN 13 *october*. — De Koning heeft he[den] de besluiten, op de nieuwe organisatie van ministerie van binnenlandsche zaken betrekkelijk geteekend. De Espero meldt dat de generaal Lamarmora het bevel over de troepen in de zuidelijke provincien op zich heeft genomen. Door de Ka[mer] van koophandel te Napels is den generaal Cialdini een eeredegen, uit erkentelijkheid voor het herstel der openbare orde, aangeboden.

Volgens de Italia is de ridder Bianchi tot chef het kabinet van binnenlandsche zaken benoemd. dagblad van Turijn zegt dat graaf Borromeo morg[en] op zal houden zijne functien als secretaris-gene[raal] bij het ministerie van binnenlandsche zaken te bekleeden.

Uit Rome zijn tijdingen van 10 dezer ontvan[gen]. Ten gevolge van een Pauselijk bevel tot beoordeeling van het naamloos vlugschrift „Pro causa Italia" heeft monsgr. Alfieri, prefect der congregatie van den index, dat vlugschrift aan het onderzoek van achttien daartoe aangewezen beoordeelaars onderworpen. Nadat deze beoordeelaars als hunne meening geuit hadden dat het vlugschrift met de leer der Kerk in strijd was, heeft pater Passaglia zich bij kardinaal Alfieri als den schrijver daarvan bekend gemaakt en verzocht dat hij, uit kracht der bul van Benedictus XIV, gemagtigd mogt worden verdediging bij de beoordeelaars te bepleiten. de Congregatie der Kardinalen, die benoemd was over de door de beoordeelaars gedane uitspraak beraadslagen, heeft geweigerd de verdediging pater Passaglia toe te laten, en het geschrift, besluit, op den index der verboden boeken geplaatst.

Per Telegraaf.

BATAVIA 31 Augustus.

Koffij ƒ 34½.
Suiker n.º 16 ƒ 15.
Rijst. Blanke ƒ 145.
Indigo ƒ 4.35.
Arak ƒ 45.
Peper ƒ 19.
Huiden ƒ 3.75.
Gom Damar ƒ 22.
Gom Elastiek ƒ 68.
Calicots ruwe 5/4 ƒ 5, 6/4 ƒ 6.
Madapollams 5/4 ƒ 5, 6/4 ƒ 6.10.
Drills ruwe ƒ 8.
Vrachten. Naar Nederland ƒ 120.
Wisselkoers. Op Nederland ƒ 99¾.
Londen ƒ 11.85.

Aangekomen Schepen:

Stad Dockum, H. B. R. Jaski, Hong Ko[ng]

Kosmopoliet, J. Bouten,	Rotterdam
Doctrina & Amicitia, J. C. Strootman,	Amsterdam
Willemina & Clara, C. Abrahamsz Jr.,	dito
Vriendschap, J. Janzen,	Rotterdam
Admiraal van Heemskerk, J. Koning,	Amsterdam
Cornelia, J. B. Jaski,	dito
Jhr. Mr. van de Wall van Puttershoek, K. F. Lammerts,	Rotterdam
Guurtje & Maria, J. Kruyt,	dito
Susanna Johanna, S. F. Lammerts,	dito
Jedo, T. van Rossen,	dito
Julie, R. Brem,	dito
Gebroeders, C. de Groot,	Amsterdam
Luconia, C. J. D. Hulshoff,	Rotterdam
Pieter, H. Hoogerwerff,	Macao
Duiveland, H. Hagers,	Rotterdam
Weltevreden, J. J. Duinker,	dito
Tagal, J. F. H. Göbel,	Dordrecht
K. N. Yachtclub, F. L. Zack,	Rotterdam
H. Liduina, A. van Brink,	dito
Madura, B. A. T. van Bruggen,	dito
Catharina Maria, A. van den Tak,	dito
Euterpe, A. Kuipers,	dito
Maria Veronica, J. S. Scholl qq.,	dito

Anjer gepasseerd:

Jacob & Anna, M. C. Bonger,	Amsterdam n. Japan
Wilhelmina Maria, W. Postma,	dito n. Singapore
President Plate, J. C. Harten,	Cardiff naar Manilla

Volgens eene depêche van de Bataviasche Handels-vereeniging, mede van den 31 augustus, was het op Java alles rustig. De afgetreden Gouverneur-Generaal Pahud zou met deze landmail naar Nederland terugkeeren. Van Banjermassing waren geene bijzondere tijdingen.

LONDEN 14 October.

De Europa, die New-York den 3 dezer verliet, is aangekomen. Katoen met vaste markt. Wissel op Londen 107½. Illinois spoorweg-obligatien 66¼. — De West-Indische mailboot Atrato is gisteren avond te Southampton aangekomen, medebrengende 928,397 dollars in specie.

PARIJS 14 October.

In het departement du Gard heeft, vrijdag ll., een vreeselijk onweder groote verwoestingen aangerigt. Eene mijn is vol water geloopen, hetgeen eene instorting veroorzaakte, waarbij 117 personen gestikt of verdronken zijn.

DRESDEN 14 October.

De Turijnsche correspondent van het Dresdener Journal verzekert, dat Mieroslowski naar Genua is geroepen, ten einde eene Slavische expeditie naar Montenegro te organiseren, de Turksch-Slavisch provincien in opstand te brengen, en daarna een aanval te doen op de Oostenrijksche Donau-landen en Galicië; — dat Mieroslowski de medewerking der Magyaren uitdrukkelijk geweigerd heeft, — en dat de Regeringen van Servië, Montenegro en de Donau-Vorstendommen gezegd worden gemeene zaak met Mieroslowski te maken.

WARSCHAU 12 October.

De zittingen van den Staatsraad, welke op den 1 dezer zijn geopend, onder voorzitterschap van graaf Lambert, worden geregeld voortgezet; zijne besluiten worden echter geheim gehouden. De staatkundige demonstratien hebben opgehouden.

Men verzekert dat de valsche tijding, opgenomen in het te Krakau verschijnende dagblad Czas van 8 dezer, volgens welke er te St. Petersburg een opstand zou zijn uitgebarsten, heeft geleid tot het vragen van opehelderingen door de Russische Regering.

De tegen den 10 dezer te Harodlo aangekondigde demonstratie heeft geen voortgang gehad. Op uitnoodiging van den bevelhebber der troepen is de bisschop naar Lublin teruggekeerd. en verscheidene duizenden personen die zich naar Harodlo begaven, zijn uiteengegaan na het houden van eenige gebeden, waartoe de militaire overheid hen, op eenige mijlen afstands van de stad, had gemagtigd.

WARSCHAU 13 October.

Thans verzekert men dat er tegen den 15 dezer manifestatien worden voorbereid ter nagedachtenis van Koscinsko.

ST. PETERSBURG 11 October.

Z. M. de Keizer is den 9 dezer in volmaakten welstand te Livadia (in de Krim) teruggekomen van zijn uitstapje in den Kaukasus.

WEENEN 13 October.

Aan den Keizer is een adres voorgelegd van het stadhouderschap in Hongarije, waarbij de voorwaarden worden aangegeven op welke men genegen zou zijn om bij voortduring de betrekkingen te blijven bekleeden. Men vleit zich met de aanneming van die voorwaarden. Prins Petrulla, vertegenwoordiger van Frans II, is sedert gisteren hier teruggekeerd.

TRIEST 13 October.

Brieven uit Ragusa melden het volgende: De opstandelingen van Zubzi, de benden van Uscoquen en Montenegrijnsche vrijwilligers hebben Cincero en Bigro aangetast, doch zijn, na een hardnekkig gevecht van 3 uren teruggetrokken. — 2000 opstandelingen hebben Korinichi aangetast en zijn tot de voorsteden van Bilecia doorgedrongen. Men verzekert dat, niettegenstaande dringende bevelen uit Konstantinopel, Omer-pacha geen aanval heeft durven wagen. Hij stelt weinig vertrouwen op zijn leger, vreest een algemeenen opstand en wantrouwt Servië. De Montenegrijnen zijn allen gewapend, doch blijven binnen hunne grenzen.

RAGUSA 14 October.

Ten gevolge van het karig onderhoud en gebrek aan huisvesting der irreguliere troepen in Gatzko, hebben er zoo vele desertien plaats, dat slechts nog één derde der manschappen overig is gebleven.

NAPELS 12 October.

Waarschijnlijk zal het ontslag van generaal Cialdini achtervolgd worden door de aftreding van eenige burgerlijke ambtenaren. Bij voortduring worden er agenten van Frans II gearresteerd. De toestand in Calabrië blijft een dreigend aanzien behouden.

LISSABON 13 October.

Er is een decreet afgekondigd, waarbij de havens worden opengesteld tot april aanstaande voor de invoering van vreemde granen. De Koning doet eene reis in de provincie.

LONDEN 14 October.

Koffij en *Rijst* vaster. — *Suiker* gevraagd. — *IJzer* 49/. — *Olie*. Raap- £ 44. Patent- £ 47.6 a 48. Lijn- £ 34.6. — Ter *Veemarkt* van heden waren 4940 Runderen, 170 Kalveren, 20,790 Schapen en 520 Varkens. Voor beste Runderen werd 4/10, voor dito Kalveren 5/, voor dito Schapen 5/4 en voor dito Varkens 5/2 betaald.

LIVERPOOL 14 October.

Katoen. De omzet beloopt heden 15,000 b. tot zeer vaste prijzen.

BERLIJN 14 October.

Rogge. Oct. 51¾, voorj. 51½. — *Olie*. Oct. 12¼, voorj. 13⅜.

PARIJS 14 October.

Frankrijk 3 pc. 68.05.

LONDEN 14 October.

De Gecons. 3 pc. 92⅜. Rusland 5 pc. 100; dito 4½ pc. 92. Spanje Amort. 16⅜. Portugal 3 pc. 47. Mexico 3 pc. 25¼. Holland 4 pc. 99⅛; dito 2½ pc. 64½.

WEENEN 14 October.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 66.70; dito Nationale 5 pc. 80.20. Wissel op Londen — .

ANTWERPEN 14 October.

Oostenr., Metall. 5 pc. 47¼; dito Nation. 5 pc. 57⅜. Spanje 2 pc. 41¼; dito 3 pc. 46½.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 14 October.

Aanstaanden donderdag. den 17 dezer, des middags ten 1½ ure, zal de Gemeenteraad alhier eene vergadering houden, die des avonds ten 6½ ure en, zoo noodig, vrijdag den 18 dezer zal worden voortgezet, waarin de volgende zaken ter tafel zullen worden gebragt: Mededeeling van ingekomen stukken; — delibereren over de begrooting van 1862.

Als *zeker* wordt heden uit 's Hage berigt, dat Z. M. de Koning, vóór HD. vertrek naar Parijs, concessie heeft verleend aan den heer J. G. Jäger te Amsterdam, tot het maken van een kanaal door Holland op zijn smalst, met inpoldering van het oostelijk en westelijk Y, en eene rente-garantie van 4½ pct. over 18 millioen door den Staat.

Bij Koninklijk besluit is benoemd tot surnumerair bij het vak der directe belastingen en van het kadaster, de heer E. F. Smeets, te Heerlen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft den 1 october in het belang van de dienst bepaald, dat de arrondissements-ijkers der maten en gewigten, J. J. Boeije, thans te Gouda, en D. Dobbe, thans te Brielle, onderling van standplaats zullen verwisselen, met ingang van den 1 januarij 1862.

De audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal op zaturdag den 19 dezer niet plaats hebben.

Uit een gedrukt stuk getiteld:

„Een woord aan hen, die deel namen of wen-„schen deel te nemen aan de onderlinge waarborg-„maatschappij van weduwen-pensioenen te Antwerpen „gevestigd, met een hoofdagentschap te Amsterdam," welk stuk de onderteekening draagt van K. A. Korf en J. J. Tideman, blijkt, dat die maatschappij dezelfde is, welke hare oprigters in den loop van dit jaar hadden verlangd (onder den naam „de Voorzorg") te Amsterdam te vestigen.

In dat stuk worden redenen medegedeeld om welke de bewilliging tot die vestiging te Amsterdam niet van de Nederlandsche Regering verkregen heeft kunnen worden.

Ter voorlichting van het algemeen, wordt ter openbare kennis gebragt, dat de hoofdzakelijke reden, om welke die bewilliging niet verleend heeft kunnen worden, daarin gelegen is. *dat de grondslagen der ontwerpen instelling, ten gevolge van den uitslag van een naauwgezet wetenschappelijk onderzoek, door de Regering zijn geoordeeld geenszins den vereischten waarborg voor de voortdurende bestaanbaarheid dier instelling op te leveren.* (Staats-Courant.)

In het Weekblad van het Regt, n.° 2312, komt een belangrijk stuk voor, getiteld: *Hoe kan Nederland vrij worden van den Duitschen Bond?* De ongenoemde schrijver treedt in eene historische herinnering van de oorzaken der tweeslachtige verhouding, waarin de provincie Limburg tegenover Nederland en den Duitschen Bond is geplaatst, betoogt de noodzakelijkheid dat de Nederlandsche Regering niet langer drale om aan den Duitschen Bond en aan Luxemburg de noodige openingen te doen, om Limburg geheel van alle verpligting jegens den Bond vrij te maken, en stelt als het geschiktste middel om daartoe te geraken voor, dat de verpligting, thans volgens onze Grondwet op Limburg rustende, ofschoon tegen de bepalingen der eigen Bondswetten aandruischende, worde overgebragt op Luxemburg, zoodat op deze wijze Luxemburg zoude worden ontheven van voldoening aan aanzienlijke vorderingen, welke de Nederlandsche Regering sedert 1830 tot 1839 op Luxemburg voor gedane voorschotten kon doen gelden en waarop zij reeds te lang verzuimd heeft bij Luxemburg aan te dringen. De schrijver acht het aan geen twijfel onderhevig of de Duitsche Bond zou daartoe gereedelijk zijne toestemming geven. Het is te verwachten, dat dit onderwerp bij de aanstaande begrootings-discussien voor 1862 wederom zal worden ter sprake gebragt, daar de Regering voor de Duitsche bondsvestingen wederom eene aanzienlijke som heeft voorgedragen, en daarom zal iedere poging, welke wordt aangewend om de Limburgsche aangelegenheid te vereffenen, voorzeker overweging verdienen.

In het jongste n.° van het Tijdschrift voor de Nijverheid, van prof. S. Bleekrode, komt eene beschrijving voor, door den heer L. A. H. Hartogh, van een schoenmakerswerktuig, hetwelk de schrijver bij E. Lemercier, te Parijs, met het beste gevolg heeft zien werken. Deze machine is ook reeds in Frankfort in gebruik bij G. W. Bauer, en in Engeland, alwaar zij het eerst in Northampton is aangewend.

Beroepen tot predikant bij de Hervormde gemeente te Westerlee (Groningen) ds. A. Meerdink, thans te Gaast en Ferwoude.

BLEISWIJK 14 *october*. — Als bewijs van buitengewone vruchtbaarheid kan strekken, dat bij den heer L. Vrijenhoek, landbouwer alhier, thans voor de tweede maal vrucht aan de afgesnedene aardbezienplanten wordt gezien.

BRIELLE 14 *october*. — Op eene gemiddelde bevolking van 4468 personen is hier in 17 dagen geen sterfgeval bij den burgerlijken stand aangegeven.

'S GRAVENHAGE 14 *october*. — HH. KK. HH. Prinses Frederik en HD. dochter, Prinses Marie, worden aanstaanden woensdag uit Berlijn in de residentie terug verwacht.

Met genoegen verneemt men dat de gezondheid van H. K. H. Prinses Frederik gedurende HD. verblijf in het buitenland werkelijk is verbeterd.

— De heer Dorgobouginos, staatsraad in Russische dienst, en de heer de Ersukoff, officier in Russische dienst, met familie, zijn in de residentie aangekomen en aan het Hôtel Paulez afgestapt.

— Heden morgen is alhier, onder presidium van den generaal-majoor Hardenberg, in een der localen van het Departement van Oorlog, aangevangen het examen van de onderofficieren, dingende naar den rang van 2den luitenant-kwartiermeester.

— Heden is in het locaal Diligentia, voor de Provinciale Commissie van onderwijs, het examen aangevangen voor hen, die in verschillende rangen eene acte als onderwijzer verlangen te verkrijgen.

— Gisteren morgen herdacht de wel eerw. heer Moll, in de Kloosterkerk, zijne 39jarige dienst als leeraar, waarvan zijn wel eerwaarde 31 jaren in de 's Gravenhaagsche gemeente het Evangelie heeft verkondigd. Hij had te dezer gelegenheid tot tekst gekozen de woorden uit Handelingen 7, vs. 60*b*: „En als hij dat gezegd had, ontsliep hij," en Luc. 23, vs. 46*b*: „En als hij dat gezegd had, gaf hij den geest." — Zijn wel eerw. werd den 7 december 1829 tot de gemeente beroepen en den 6 junij 1830 in zijne bediening als leeraar en herder bij de gemeente bevestigd.

— Gisteren avond heeft in de zaal van den Hoogduitschen schouwburg, in de Houtstraat alhier, de zesde oefening van de Nationale Zangschool voor handwerkslieden plaats gehad, onder directie van den heer J. H. Marinus. Verschillende patronen woonden de oefening bij en de uitvoering beantwoordde volkomen aan de verwachting. De president dier Vereeniging, de heer Boshart, werd als blijk van achting vereerd met een goud insigne der Vereeniging.

— Heden heeft de Arrondissements-Regtbank alhier uitspraak gedaan in de zaak van v. d. L., slagter alhier, aangeklaagd van gepleegde mishandeling jegens zijnen zoon, hetgeen bloedstorting ten gevolge heeft gehad. De Regtbank heeft hem daaraan schuldig verklaard en hem te dier zake veroordeeld tot drie maanden eenzame opsluiting.

SCHEVENINGEN 14 *october*. — Zekere J. B., dragonder bij het te 's Hage in garnizoen liggend regement, in den afgeloopen nacht in beschonken toestand ten huize zijner beminde alhier gekomen zijnde, heeft zich zoo zeer vergeten, dat hij een jongen, dien hij meende dat baldadigheid aan het raam gedaan had van de woning waarin hij zich bevond, niet minder dan vier wonden, aan de beide armen, boven de linker ribben en aan het oor heeft toegebragt. De militair, die, naar men verzekert, overigens van een goed gedrag is, heeft zich na het plegen van het feit uit de voeten gemaakt. Tegen hem is proces-verbaal geredigeerd.

LEYDEN 14 *october*. — Men verneemt dat aan den heer J. P. Dozy, officier van gezondheid 3de klasse, van het O. I. leger, een verlof is toegestaan, om op 's Lands kosten de voornaamste buitenlandsche inrigtingen voor geneeskunde te bezigtigen.

HAARLEM 13 *october*. — Heden avond omstreeks half acht ure ontstond alhier brand in het huis op den hoek van het Nieuwe Kerksplein, in de Korte Lakenstraat, toebehoorende aan en bewoond door den heer van Wees. Tijdens het ontstaan van het ongeluk waren de ouders afwezig; de kinderen zijn gered. In een uur tijds was men de vlammen meester, doch het pand is geheel uitgebrand en de belendende gebouwen hebben veel geleden. Van den inboedel is niets gered.

AMSTERDAM 14 *october*. — In de heden alhier gehoudene gewone vergadering van de letterkundige afdeeling der Koninklijke Academie van wetenschappen, droeg de secretaris een levensberigt voor van wijlen mr. J. Ackersdijk, voormalig lid der Academie, en bragt daarbij regtmatige hulde aan de vele verdiensten van den overledene.

Vervolgens bragt de heer Bakhuizen van den Brink verslag uit over de kwestie van den letterkundigen eigendom. De commissie erkende dat deze zaak voorziening bij de wet eischt. De commissie droeg derhalve aan de beoordeeling der Academie eenige grondstellingen voor, welke zij wenscht dat in de vergadering van november in behandeling en discussie worden gebragt, ten einde naar aanleiding daarvan een rapport aan den Minister van Binnenlandsche Zaken te zenden, waarin te kennen wordt gegeven wat de Academie wenscht, dat in de wet op dat stuk worde bepaald. Deze grondstellingen zijn 18 in getal; daarin wordt de eigendom gewaarborgd van de voortbrengselen van den geest van schrijvers, openbare redenaars en kunstenaars. Deze 118 grondstellingen zullen aan de leden gedrukt worden gezonden en de discussie daarover zal in de volgende vergadering plaats hebben.

De heer v. d. Bergh heeft daarna eene mededeeling gedaan over etrurische opschriften. Van het gesprokene zal eene korte opgave in de verslagen en mededeelingen worden opgenomen. Over dit onderwerp voerden het woord de heeren Janssen, Leemans, Koenen, Bakhuizen van den Brink, de Vries, Millies en de Wal. De discussie over de mededeeling zal in eene volgende vergadering worden behandeld.

De heer Leemans berigtte namens de commissie voor de overblijfsels der oude vaderlandsche kunst, enz., dat sedert de laatste opgaaf in de vergadering der natuurkundige afdeeling op 29 junij jl., bij de commissie weder verschillende mededeelingen, teekeningen enz. ontvangen zijn.

Naar aanleiding van de mededeelingen, die zij van eenige heeren ontving, heeft de commissie onmiddellijk pogingen aangewend, om gevaren, die een langer behoud van belangrijke oude gebouwen te Maastricht, te Haarlem en te Gorinchem bedreigden, af te wenden; en zij rigtte zich met gelijk doel, in het belang van de overblijfselen van het huis Brederode, tot de Regering, en wij hopen dat hare vertoogen niet geheel vruchteloos zullen geweest zijn. Ook tot het parochiaal kerkbestuur der R. K. te Eindhoven rigtte zij den wensch, dat bij de voorgenomen verbouwing der kerk, van de gedeelten die veranderd of weggeruimd moesten worden, goede plans en teekeningen bewaard mogten blijven.

De commissie had vroeger reeds gezegd, waarom zij in de zaak van de verbouwing van de groote hofzaal te 's Gravenhage niet kon optreden; op haar verlangen was de behartiging daarvan aan twee andere leden der afdeeling opgedragen, want zij hield zich overtuigd, en zij bleef bij die overtuiging, dat alle pogingen van hare zijde in deze vruchteloos zouden gebleven zijn.

De heer Bakhuizen van den Brink vestigde de aandacht der commissie op de bewaring van eenige voorwerpen, afkomstig van de loterijzaal.

De verhandeling door den heer Delprat in de vorige vergadering voorgedragen, over de werken der Academie afgestaan, werd in handen gesteld van eene commissie, zamengesteld uit de heeren de Geer, Moll en Kappeyne van de Copello, om rapport.

De heer Bakhuizen van den Brink bood voor de boekerij der Academie een vervolg aan op zijn geschrift betreffende Prins Willem I en Anna van Saksen, naar aanleiding van nadere onderzoekingen in de geboorteplaats van Rubens bewerkstelligd.

De heer de Vries bood, namens de Nederlandsche Maatschappij van Letterkunde, tot gelijk doel aan de 16de aflevering van Maerlant's Spieghel Historiael.

De heer Dirks bood een werkje aan: sur l'Histoire des Croisades.

Daarna is de vergadering gescheiden.

GRAVE 13 *october*. — Naar men verneemt is benoemd tot adjudant voor het materieel der artillerie alhier de kapitein Frantzman, van het 3de regement vesting-artillerie.

ZUTPHEN 13 *october*. — Het déjeuner dinatoire van 120 personen, dat bij gelegenheid der feestelijkheden van het leggen van den eersten steen aan de spoorwegbrug alhier zal gegeven worden, wordt door het Rijk bekostigd. De invitatien tot deelneming zijn van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken uitgegaan, met verzoek het antwoord te willen zenden aan de commissie voor de spoorwegen.

— Door den garn.-komm. is den 4 dezer alhier herbesteed de leverantie van de benoodigde fourrages voor de troepen te paard te dezer stede gestationneerd, die door het Departem. van Oorlog is toegewezen aan den minsten inschrijver, den heer H. A. Huyskes, voor den prijs van: de 10 pond haver 98 cents, de 10 pond hooi 33 cents en de 10 pond stroo 24 cents, aanvangende den 1sten der volgende maand en eindigende ult. october des volgenden jaars.

KAMPEN 12 *october*. — Eenige ingezetenen dezer gemeente hebben het voornemen om zich tot eene commissie te vormen, ten einde voor hunne rekening eene aanzienlijke hoeveelheid aardappelen in het buitenland te doen koopen, die aan oppassende arbeiders en handwerkslieden, die alhier woonachtig zijn, zullen worden afgestaan, zonder dat er winst op zal berekend worden.

In zijn nommer van 14 september, geeft de Baltimore Weekly Exchange aan zijne lezers kennis, dat de Federale Regering den postmeester van Baltimore verboden heeft, het blad verder te verzenden, terwijl dan ook eenige uren na dit verbod de reeds op den post bezorgde exemplaren weêr bij den uitgever terugkwamen. (Zie in het vorig nommer het berigt van onzen correspondent). Het schijnt echter dat het blad, door de wijze waarop het tegen de Regering te velde trok, zelve tot dien maatregel aanleiding gaf. Wat stellig na zijne klagten vreemd mag heeten, is, dat het zelf den maatregel in beginsel toegeeft. Althans uit de Tribune neemt het de volgende regels over:

„Dat de Regering de wettelijke magt heeft een dagblad op te heffen, hetgeen met al zijne krachten er naar streeft, diegenen te ondersteunen, die met geweld van wapenen de Regering trachten te verdrijven — is boven alle bedenking verheven. Het staat volkomen gelijk met het regt om de circulatie tegen te gaan, van obscoene zedebedervende publicatiën. De zaak is eene vraag, niet van de vrijheid, maar van de bandeloosheid der drukpers, en de vrijheid van een enkel individu, mag nooit zoo groot zijn, dat zij die van anderen in gevaar brengt."

Zeer waar! — zegt hierop ons blad, maar .... en wat bevat nu dit „maar"? Niets anders, dan dat de „Tribune," volgens dien stelregel, in vroeger tijd voor zij nog van rigting veranderde, zelve veel kans zou hebben geloopen gesupprimeerd te worden, hetgeen natuurlijk tot de zaak-zelve niets afdoet.

In verband met de niet zeer heldere kwestie omtrent de mate van vrijheid, die de dagbladen onder de tegenwoordige Regering genieten, deelen wij nog een vonnis mede van de Jury van Westchester (een graafschap in het Z. O. van New-York):

„De „Yonkers Herald," de „Highland Democrat," en de „Eastern State Journal," (New-Yorksche dagbladen) hebben sedert de proclamatie van den President, onmiddellijk na dat op fort Sumter is geschoten, in berigten en artikelen steeds den daarop gevolgden oorlog behandeld als een ongeoorloofden partij-krijg, die door onze Regering op onregtvaardige en onregtmatige wijze is begonnen en voortgezet."

„De Staats-Zeitung en National Zeitung (Duitsch-Amerikaansche nieuwsbladen) hebben artikelen gepubliceerd, die nog strenger te veroordeelen zijn dan de bovengenoemde, en die dan ook in dit graafschap waarschijnlijk een hoogst nadeeligen invloed hebben uitgeoefend.

„De Jury vestigt derhalve de aandacht der bevoegde magt op deze dagbladen, ter vervolging van eigenaars en uitgevers, *indien zij na deze publieke kennisgeving* blijven voortgaan de vijanden der Regering te sterken."

De Amerikaansche pers schijnt dus volgens het bovenstaande tot heden niet meer gebonden te zijn dan de onze, en in elk geval mogen de maatregelen der Amerikaansche Regering niet worden vergeleken bij die, waarvan uit Frankrijk telkens wordt berigt.

— Met betrekking tot de confiscatie van gelden, toebehoorende aan bewoners der Zuidelijke Staten, zegt het „Weekly Journal of Commerce" (New-York) van 26 sept. op goede gronden te kunnen verzekeren, dat de (Federale) Regering binnen kort eene verklaring zal in het licht geven, dat op gelden, gedeponeerd in de Banken der getrouw geblevene Staten, slechts dan beslag zal worden gelegd, wanneer overtuigend blijkt, dat zij bestemd zijn om den opstand te steunen. Dat die gelden oorspronkelijk toebehooren aan een burger der Afscheidene Staten, geeft op zichzelve tot confiscatie geen regt. [De bedoelde circulaire is sedert uitgevaardigd.]

— Het gerucht omtrent eene geheime maritieme expeditie, die door de Noordelijke Staten was afgezonden of nog afgezonden zou worden, wordt van wege het Kabinet van Washington bepaald tegengesproken.

— De Britsche Regering zal voortaan de gemeenschap met zijne Consuls in de havens der Zuidelijke Staten slechts door middel van oorlogschepen onderhouden. Dit geschiedt, met voorkennis van de Regering te Washington, ten einde de verwikkelingen, vroeger bij het gebruik der gewone middelen ontstaan, in het vervolg te voorkomen.

— De New-York Herald bevat eene lijst der aldaar sedert 13 julij in beslag genomen schepen, toebehoorende (geheel of gedeeltelijk) aan burgers der Zuidelijke Staten. Het zijn 3 stoombooten, 19 groote schepen, 12 barken, 4 brikken en 3 schooners, te zamen 41 schepen, die gezamenlijk eene waarde hebben van ongeveer 780,000 dollars.

— De „Cincinnati Enquirer" begroot het aantal troepen in de nabijheid van Washington op minstens 400,000 man, die tusschen beide partijen ongeveer gelijkelijk verdeeld zijn.

Te Austerlitz had Napoleon 80,000, de geallieerden 100,000 man; te Jena 130,000, bij Wagram 150,000, enz. Washington heeft nooit meer dan 30,000 man op eens onder zijne bevelen gehad. De slag die dus tusschen de generaals Mc. Clellan en Beauregard, aan de oevers van den Potomac zal geleverd worden, zal dus niet slechts in de geschiedboeken van Amerika maar in die der geheele wereld in dit opzigt zonder weêrga zijn.

— Uit een officiëlen staat van uitgaven (Noordelijke Staten) blijkt, dat de oorlogskosten voor dit jaar geraamd zijn op niet minder dan 265,158,357—99 dollars.

— Prof. Lowe's monsterballon, waarmede bijna elk uur de beweging van den vijand wordt verkend, is met hetgeen tot het bestuur enz. van dit werktuig

70,000 balen bedraagt. Amerikaansche soorten zijn belangrijk hooger; Current qualities ca. ⅜ d., terwijl de betere soorten ca. ¼ hooger genoteerd worden. Bahia met goede vraag ⅛ d. hooger; Pernam en Maranhan ¼ d., Egyptische ¼ a ½ d. hooger. In Surat ging veel om, ord. ⅛ en betere soorten ¼ d. hooger. Men noteert: New-Orl. low ord. 8, ord. 8⅜, good ord. 9½, low middl. 9⅞, middl. 10⅛, good middl. 10⅜, middl. fair 10⅞, fair 11⅛, good 11½. Voorraad 677,450 b.

ANTWERPEN 12 October.

Koffij prijshoudend, — *Granen* stil. — *Oliezaden* onveranderd vast, Marianopel Lijnzaad *f* 15¾. — *Rijst* onveranderd.

HAVRE 10 October.

Katoen. Verkoopen heden tot 3 ure 3100 b. tot verhoogde prijzen. — *Koffij.* Macassar fr. 109 cons. — *Huiden.* B.-A. gedr. Saladeros Ossen- fr. 70; Rio Grande Koe- fr. 66, 67; Ossen- fr. 69. — *Reuzel.* Amerik. fr. 67½. — *Granen* met goede vraag, Roode Amerik. Tarwe fr. 65 a 67½; Winter dito fr. 69½ a 71½; Meel. New-York extra fr. 40; Ohio fr. 41.

11 October.

Katoen. De verkoopen bedroegen gisteren 2730 b. en heden tot 3 ure 1550 b. Men noteert:

	z. laag	laag	z.ord.	ord.	g.ord.	P.C.	court	g.court
New Orleans.	129	139	144	148	151	157	155	157
Mobile......	128	138	142	146	149	—	—	—
Georgie.....	129	136	140	144	—	—	—	—

Voorraad 170,000 b.

Koffij. Rio ongew. fr. 75 entr. — *Huiden* met goede vraag, B.-A. gedr. fr. 102½ a 112½; Valparaiso gez. Ossen- fr. 64; M.-V. Paarden- fr. 83½. — *Talk.* B.-A. fr. 63. — *Wol.* La Plata vette fr. 2.03 a 2.35. — *Geelhout* Carmen fr. 8. — *Granen* stil, roode Amerik. Tarwe fr. 65½ a 67½; Deens. fr. 64.

HAMBURG 12 October.

Granen. Tarwe in loco vast; loco Voorjaarsleveringen bedingen volle prijzen, zelfs is iets hooger betaald; af buitenland met goede kooplust tot de prijzen van gisteren. Rogge in loco vast, af Koningsb. 80 ℔ per Voorjaar tot rth. 86 a 87 gevraagd, doch niet aangeboden. — *Raapolie* per Oct. m. 26.8, per Mei m. 27.8. — *Koffij* vast, zeilende zijn 4800 b. en loco 3000 b. afgedaan. — *Zink* stil.

Advertentiën.

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

Heeren LEDEN van het Departement Rotterdam, der **Maatschappij** ***tot Nut van 't Algemeen***, die een

doorloopend Toegangbiljet

voor hunne Echtgenooten verlangen, tot kostelooze bijwoning der **Leesvergaderingen** in dit Wintersaizoen, worden, overeenkomstig Art. 31 van het Reglement, uitgenoodigd, *vóór of uiterlijk op Zaturdag 26 October* 1861, daarvan SCHRIFTELIJK berigt aan het Departementsgebouw te bezorgen, met opgave van Naam en Woonplaats.

Tevens wordt algemeen kennis gegeven, dat in de Departements Vergadering van 24 Julij ll., op voorstel van het Bestuur, besloten is den Toegang tot bijwoning der Leesvergaderingen, voor Stadgenooten welke nog geen Leden des Departements zijn, aanmerkelijk te beperken, zoodat voortaan slechts *een zeer klein getal Toegangbiljetten* ter beschikking der Sprekers en der Leden des Bestuurs gesteld zal worden.

De Rooster der Spreekbeurten wordt eerlang aan de Leden bezorgd.

In naam van het Bestuur,
G. VAN REYN, *Lid en Secretaris.*

BESTUURDERS van het **Bijbelgenootschap,** Afdeeling *Rotterdam*, zullen op Donderdag den 17 October 1861, des avonds ten 6 ure, door hunnen Medebestuurder, den Wel Eerw. Zeer Geleerden Heer Dr. **D. H. H. TIJSSEN,**

V E R S L A G

doen der **Werkzaamheden** gedurende het afgeloopen jaar, en worden alzoo de Leden en Begunstigers met allen aandrang uitgenoodigd dit belangrijk Verslag te willen komen bijwonen.

De Deur aan de Naauwe Kerkstraat zal ten **half vijf** ure voor de Leden en ten **half zes** ure voor een ieder geopend zijn.

De Gezangen, welke gebezigd worden, zullen voortaan *uitsluitend* zijn de **Evangelische Gezangen.**

A. J. W. KOENAART,

Chirurg. Dentiste,

Open Rijstuin, wijk 11, n.° 67,

is dagelijks te consulteren tot het doen van alle **Operatien** en het **Inzetten** van **KUNSTTANDEN.**

Eene **gezonde Plattelands**

M I N,

drie weken kraams, biedt daartoe hare dienst aan. Adres, onder letter N, aan het Hulppostkantoor te IJsselmonde.

KOSTSCHOOL

van Katholieke Jonge Jufvrouwen,

onder Bestuur van Mejufvr. **TANCRE,** opgerigt door Dr. **DEPRETER,** op zijn schoon en uitgestrekt Landgoed te ***Rillaer,*** tusschen **Louven** en **Diest,** in België. Er wordt **Onderwijs** gegeven in de Fransche, Duitsche en Nederlandsche Talen en in alles wat tot de meest volkomen opvoeding behoort. Het Kostgeld, waaronder alles begrepen is, bedraagt slechts *fl.* 170 's jaars. Een Priester onderwijst de Godsdienst.

EEN IEDER WORDT VERZOCHT

GEEN CREDIET

te verleenen aan de **EQUIPAGE** van het Noordsche Schip **PETRELLEN,** Kapit. N. J. NIELSEN, als zullende daarop, zonder voorkennis van gezegden Kapitein, ***geene betaling*** geschieden.

Ligt in Lading

NAAR

Batavia

EN

SAMARANG,

voor **Goederen** en **Passagiers,**

het snelzeilend gekoperd Nederlandsch BARKSCHIP ***MARINUS WILLEM,*** Kapt. P. VAN DUYN; hebbende uitmuntende Inrigtingen voor Passagiers en voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor en eene melkgevende Koe.

Adres bij de Cargadoors P. A. VAN ES & Co.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN

ROTTERDAM en BERGEN,

via HULL.

Het Stoomschip **ANNA,** Kapit. **J. B. Altona,** zal van hier naar **BERGEN** (*via Hull*) vertrekken DINGSDAG 22 dezer, des morgens vroeg.

Adres bij de Agenten *D. BURGER & ZOON.*

ROTTERDAM—GRANGEMOUTH,

in directe verbinding met **GLASGOW,**

door het **Forth-** en **Clyde-Kanaal.**

Het Stoomschip **LOUISE,** Kapitein **P. J. van der Grient,** zal van hier naar **GRANGEMOUTH** vertrekken ZATURDAG 19 dezer, des morgens vroeg.

Adres bij *D. BURGER & ZOON.*

SCREW STEAM SHIPPING COMPANY.

Wekelijksche Dienst

TUSSCHEN

ROTTERDAM en LONDEN,

voor GOEDEREN en VEE.

Het Engelsch Schroefstoomschip

Earl of Auckland,

Kapitein WILLIAM W. APPLETON,

vertrekt **Woensdag 16 October,** des morgens vroeg.

Adres bij de Agenten G. LEVINGSTON & ZOON en J. A. HOUWENS, te Rotterdam, en W. H. CAREY & SON, 34 Mark Lane, Londen.

STOOMVAART-VEREENIGING DE MAAS.

Het Stoomschip CORNELIA, Kapitein *J. J. Muntendam,*

vertrekt *Woensdag 23 October* naar

GIBRALTAR, ANCONA, VENETIE en TRIEST.

Het Stoomschip RHONE, Kapitein *W. J. Wilkens,*

vertrekt *Vrijdag 25 October* naar

MARSEILLE, GENUA, LIVORNO, NAPELS, MESSINA EN PALERMO.

Adres JOHs. OOMS Ez. & Co. — BOUTMY & Co.

SNELVAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM en ANTWERPEN,

voor PASSAGIERS en GOEDEREN,

met de Stoombooten

TELEGRAAF.

Deze Stoombooten, behoorende tot de snelstvarende van Europa, hebben schoone Kajuiten, waarbij een Dames-Salon met Piano en een Paviljoen hetwelk afgehuurd kan worden.

STATIONS:

SLIKKERVEER, KINDERDIJK, NIEUWE VEER, ALBLASSERDAM, DORDRECHT, STEENEKAMER, 's GRAVENDEEL, WILLEMSDORP, WILLEMSTAD, OOLTGENSPLAAT, DINTELSAS, STEENBERGSCHE VLIET, **ZIJPE voor Zierikzee en Brouwershaven,** ST. PHILIPSLAND, STAVENISSE, YERSEKENDAM, VOSMEER, THOLEN, BATH en LILLO.

OCTOBER 1861.

Van Rotterdam.			Van Antwerpen.		
17 Donderdag	's morgens	6.30	16 Woensdag	's morgens	10.—
19 Zaturdag	„	8.—	18 Vrijdag	„	11.30
22 Dingsdag	„	9.—	20 Zondag	's namiddags	12.30
25 Vrijdag	„	10.30	24 Donderdag	's morgens 23/24	2.—

Goederen-Dienst op Antwerpen en Brussel,

MET DE STOOMBOOTEN

„Stad Brussel" en ***„Stad Rotterdam,"***

Afvaart Wekelijks.

Agenten: VAN MAENEN & Co., te Antwerpen; C. VERSTRAETEN DE MEURS, voor Goederen, en CH. HENIN, Hôtel d'Angleterre, voor Passagiers, beiden te Brussel; M. ZOETER, aan het Hoofd te Zijpe; M. AUGUSTIJN, Hôtel de Kroon, te Zierikzee; A. DE BRUYN, Groothoofd te Dordrecht; VAN DER MAADEN & BORGHOLS, te Amsterdam, en

VERWEY & Co., *Cargadoors-Expediteurs,* Boompjes te Rotterdam.

HESSISCHE LUDWIGS EISENBAHN GESELLSCHAFT.

Güterverkehr mit Oesterreich.

Nach Vereinbarung der betheiligten Bahnverwaltungen findet die **Beförderung der Güter** zwisch[en] unseren Stationen MAINZ und GUSTAVSBURG und den oesterreichischen Stationen WELS, LINZ und WIE[N] und darüber hinaus bis auf Weiteres nur via PASSAU statt, und sind die dermaligen Frachtsätze:

I. An Fracht in süddeutscher Währung für Strecke

	Eilgut.	I Classe.	II Classe A.	I Classe B.
MAINZ-PASSAU	*f* 2.54 Kr.	*f* 1.57 Kr.	*f* 1.19 Kr.	41 Kr.
GUSTAVSBURG „	„ 2.51 „	„ 1.56 „	„ 1.18 „	40 „

II. Dazu an Fracht in Oesterreich, Währung Papier für Strecke.

	Eilgut.	I u. II Classe A.	II Classe B
PASSAU-WELS	*f* —.46 Nkr.	*f* —.20 Nkr.	11 Nkr.
„ LINZ	„ —.60 „	„ —.25 „	15 „
„ WIEN	„ 1.60 „	„ —.65 „	40 „

Die Classification ist die Bayerisch-Hessische.

Für **Körnerfrüchte** und **Mehl** sind Spezialfrachtsätze vereinbart, welche für die suddeutsche Stre[cke] bis Ende 1861, für die oesterreichische Strecke bis Ende October l. J. von WIEN nach GUSTAVSBU[RG] pro Centner

66 Kr. suddeutsche Währung nebst 42 Nkr. oesterr. Wahr. Papier für nach MAINZ Ein Kre[uzer] sudd. mehr betragen.

Die dermaligen oesterr. Frachtsätze für Transitgüter aller Classen sind

PASSAU-TRIEST 121 Nkr. oesterr. Wahr.
„ VENEDIG 146 „

Mainz 8 *October* 1861.

Im Auftrage des Verwaltungsrathes
Der Director
K E M P F.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

VEILING TE ROTTERDAM,

op DONDERDAG den 24 OCTOBER 1861, van:

2411 Pakken **JAVA TABAK,** liggende ALDAAR;
1463 „ „ „ te AMSTERDAM;

Amsterdam 30 *September* 1861.

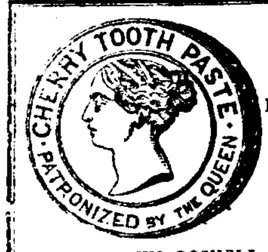

PÂTE DE CERISES

POUR LES DENTS.

La meilleure marché et la meilleure préparation pour les dents.

Seuls propriétaires,

JOHN GOSNELL & CO.,

à Londres.

Messrs JOHN GOSNELL & Co., Parfumeurs de S. M., seront heureux d'exécuter les ordres qui leur seront adressés, et d'appointer des Agents pour la vente des produits de leur manufacture.

De Makelaars *F. N. Montauban van Swijndregt, W. van Dam* H. H. Zn., *W. H. Montauban van Swijndregt, B. C. D. Hanegraaff* en *H. N. Montauban van Swijndregt*, te Rotterdam, zullen, als last hebbende van hunnen Meester, op MORGEN den 16den October 1861, des middags ten 12 ure, in de Zaal aan de Scheepmakershaven, wijk 1, n.° 499, publiek Verkoopen:

Eene Partij

Pernau HOUTWAREN,

bestaande in GREENEN MASTHOUTEN, SPIEREN, SPARREN, PLATEN en RIEMEN.

Zoomede:

Eene Partij *Canada* WHITE PINE PLATEN, *Noord-Amerikaansche* HANDSPAKEN en *Archangel* DEELEN, liggende bij Kavelingen, zoo als bij Notitie is aangewezen.

VERKOOPING van

Meubelen, Huissieraden enz.

VAN MARLE & DE SILLE zijn voornemens, ten overstaan van den Notaris *J. VAN VOLLENHOVEN,* op Vrijdag den 18 October 1861, op de gewone uren, aan het Venduhuis, aan de Vlasmarkt te Rotterdam, publiek te Verkoopen:

Gemaakt GOUD en ZILVER, PORSELEIN-, GLAS- en VERLAKTWERK, KLEEDEREN, BEDDEN met Toebehooren, diverse MEUBELEN en HUISSIERADEN, BRANDKAST, FOURNUIZEN, HAARDEN, KAGCHELS enz. — 's Daags te voren van 10—4 ure te zien.

VERKOOPING van

Meubelen, Huissieraden enz.

De Notarissen *VAN DER HOOP & REEPMAKER,* residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principale, zijn voornemens, onder directie van *VAN MARLE & DE SILLE,* op Maandag den 21 October 1861, des voormiddags ten 10 ure, aan de Leuvehaven (hoek Brandsteeg), wijk 3, n.° 18, te Rotterdam, publiek te Verkoopen:

Eene Collectie PAARLEN, gemaakte fraaije JUWEELEN, GOUDEN HOROLOGIEN en ander gemaakt GOUD, groot en klein TAFEL- en ander ZILVER, TAFEL- en DESSERT-SERVIES, PORSELEIN-, GLAS- en VERLAKTWERK, gemaakte LIJNWADEN, BEDDEN met Toebehooren, LEDEKANTEN met Behangsels, KABINET, LINNEN-, KLEEDER- en andere KASTEN, SECRETAIRE, ingelegd MAHONYTAFEL, SPEELTAFELS, CANAPÉ, FAUTEUILS en STOELEN, EET-, THEE-, SPEEL- en andere TAFELS, CANAPÉ'S, STOELEN SCHRIJFTAFELS, KANTOORLESSENAARS, PENDULES met Stolpen, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, HAARDEN, KAGCHELS, MANGEL, PERSEN, KOPER, TIN en andere GOEDEREN meer. — Vrijdag en Zaturdag te voren van 10—4 ure te zien.

VERKOOPING van

Meubelen, Huissieraden enz.

VAN MARLE & DE SILLE zijn voornemens, ten overstaan van de Notarissen *VAN DER HOOP & REEPMAKER*, op Maandag den 28 October 1861, des voormiddags ten 10 ure, in het Notarishuis te Rotterdam, publiek te Verkoopen:

Een Toertje PAARLEN, gemaakte JUWEELEN, gemaakt GOUD en ZILVER, PORSELEIN-, GLAS- en VERLAKTWERK, TAFEL- en BEDLINNEN, BEDDEN met Toebehooren, LEDEKANTEN met Behangsels, KABINETTEN, LINNEN- en andere KASTEN, SECRETAIRES CHIFFONNIÈRES, EET-, THEE-, SPEEL- en andere TAFELS, CANAPÉ'S, STOELEN, PENDULES, SPIEGELS, VLOERKLEEDEN, BRANDKASTEN, FOURNUIZEN, HAARDEN, KAGCHELS, MANGELS, PERSEN, KOPER, TIN en andere GOEDEREN meer. Benevens een **APOTHEEK** met TOEBEHOOREN, CHIRURGISCHE INSTRUMENTEN enz. — Vrijdag en Zaturdag te voren van 10—4 ure te zien.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING

De Notarissen *DALEN, LAMBERT en V[AN] WIJNGAARDEN*, residerende te Rotterdam, last hebbende van hunne Principalen, die daa[rtoe] door de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam gemagtigd, zijn van meening om op Woensdag 23 October 1861, des namiddags ten 5 ure, in [het] Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gel[driasche]kade te Rotterdam, in het openbaar te Ve[ilen] en te Verkoopen:

Een hecht, sterk, welbetimmerd

H U I S,

met **BOVENWONINGEN** en **ERVE,** staa[nde] en gelegen voor aan de Slakade, nabij den Hoo[gen] Zeedijk, te Rotterdam, wijk 13, n.° 144, Kada[ster] sectie E, n.° 661.

Grondbelasting over 1861 *f* 28.53.

Verhuurd: het Benedenhuis voor *f* 1.75 per w[eek], de 1ste Bovenwoning voor *f* 7.— per maand, de 2de dito voor *f* 8.75 per maand; te za[men] alzoo renderende *f* 280.— 's jaars.

Het te veilen Pand zal kunnen worden bezig[tigd] twee dagen vóór en op den dag der Veiling, van voormiddags ten 10 tot des namiddags ten 3 u[re]. Zijnde inmiddels nadere informatien te bekomen [ten] Kantore van genoemde Notarissen, aan de Zuidbl[aak] te Rotterdam.

Rotterdamsche Schouwburg

Directie: ***J. Ed. de Vries.***

DINGSDAG 15 OCTOBER 1861:

DE GOUDHOEVE EN DE WOESTIJNHOEVE

Tooneelspel in 4 Bedrijven, naar *Ch. Birch-Pfeif[fer]* door *Hoving.* — Gevolgd door:

DE SYLPHIDE,

groot Ballet-Pantomime in 3 Bedrijven (4 Tafereel[en]) door *Taglioni,* gemonteerd door *Clair Benié,* Mu[ziek] van *Schneitzhöffer,* met nieuwe Decoratien en Machi[ne]rien, door en onder opzigt van *J. Ed. de Vries.*

Aanvang ten 7 ure precies.

WOENSDAG 16 OCTOBER 1861,

verandering van Voorstelling door vertrek van den Heer DALFI:

Das Nachtlager von Grenada

groote Romantische Opera in 3 Bedrijven, van *Kreu[tzer]*

Gevolgd door:

L O R E L E Y,

Opera-Fragment van *Mendelssohn Bartholdy.*

Aanvang ten 7½ ure precies.

FRASCATI.

HEDEN AVOND

GRANDE SOIRÉE MUSICAL[E]

1ste Opvoering **la Rose de Saint Flo[ur]**

Operette in eene Acte, Muziek van *J. Offenbach.*

Mr. SYLVAIN, Premier Comique } de Paris.
„ FRANCK, Forte Tenor .... }
Mlle MARIE, Chanteuse Comique.

J. KIEL.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.25, 11.40, 3.25,
„ „ alleen n. 's Hage: -9.45, 5.30,
„ Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.30,
„ 's Hage „ „ 8.30, 10.41, 1.30, 4.13, 6.43,
Aankomst te Rotterd.: 9.15, 11.30, 2.15, 5, 7.30, 8.45,

Vertrek van: **Rijn-Spoorweg.**

Rott.: 6.55, 9.50, 12.25 (expr.tr.), 3.55 (werkd.), 5.50,
Amst.: 7.25, 10.25, 12.30 (expr.tr.), 4.30 (werkd.), 6.20,
Arnh.: 6.30, 9.37, 11.55 (expr. tr.), 12.40, 1.10, 5.27,
Utr.n.Rott.: 6.20, 8.40, 11.40, 1.15 (exp.tr), 5.35 (werkd.),
Goud. n. Rott.: 7.30, 9.20, 12.44, 1.53 (exp.tr), 6.26 (wkd),
Aank. te Rott: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15 (exp.tr.), 7 (werkd.),

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rotterdam: 10.15 's morg. en 3 's nam.
„ Breda: 6.45 's morg., 12.35 's midd. en 5.25 's nam[iddags], de laatste alleen tot Antwerpen en Moerd[ijk].
„ Antwerpen: 7.50 's morg. en 12.20, 5.35 's nam[iddags], de laatste alleen tot Breda en Moerd[ijk].

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.

wordt vereischt, een afzonderlijk departement bij onze genie geworden. Zoo iets was zeker tot heden ongehoord, maar generaal Mc. Clellan, generaal Mc. Dowell, brigadier-generaal Porter en andere van onze officieren hebben reeds dikwijls van dit middel gebruik gemaakt om hunne plannen van verdediging en van aanval te verbeteren.

— In het hospitaal te Richmond (Virginië, Z. Staten) worden 2000 krijgsgevangen verpleegd. Tegenover de klagten in het Noorden over hunne behandeling gerezen, verzekert mr. W. H. Merril een hunner, dat zij het daar integendeel bijzonder goed hebben.

— Als een bewijs hoe nadeelig de oorlog reeds onmiddellijk ook op de intellectueele ontwikkeling van een Land werkt, strekke de bekendmaking van de Regering der Vereenigde Staten, dat er dit jaar ongeveer de helft minder octrooijen voor nieuwe uitvindingen zijn gevraagd dan verleden jaar.

— Sedert de zaak van Bull-Run zijn de karikatuurplaten over den oorlog, te New-York, sterk verminderd. Voor dien tijd zag men den vijand steeds in prent gebragt op de meest groteske wijze, terwijl de moraal van elke plaat natuurlijk steeds hierop neêrkwam, dat de Federale troepen slechts hadden te verschijnen, om den vijand reeds van schrik te doen wegkrimpen. Na de nederlaag bij Bull-Run heeft men echter begrepen, dat andere voorstellingen meer gepast waren, en de wandelaar op de trottoirs van New-York ziet dus tegenwoordig geene karikaturen meer van den vijand, maar daarentegen een overvloed van portretten van alle merkwaardige personen uit het Noordelijke leger, en illustratiën van alle gedenkwaardige voorvallen uit den veldtogt „die — zegt een Amerikaansch blad — met de meest mogelijke vrijheid van opvatting, en bepaalde losbandigheid in het gebruik van levendige kleuren, behandeld zijn."

— „Ieders oog" — zegt een New-Yorks blad — „is gevestigd op generaal Fremont in Missouri. Toen hem in het begin van julij het opperbevel in het westen werd toevertrouwd, werd niemand zoo hoog verheven door de New-Yorksche dagbladen, en alles voorspelde hem eene roemrijke loopbaan. Nu zijn dezelfde dagbladen eenstemmig in de uiting van hun wantrouwen in denzelfden man — een nieuw bewijs hoe weinig staat te maken is op duurzame populariteit.

„Wij waren niet onder degenen, die zijn lof uitbazuinden, en wij hebben evenmin de grieven, die men van lieverlede tegen hem inbragt, opgenomen. Hun aantal wordt echter zoo groot, dat wij niet langer mogen zwijgen.

„Men beschuldigt Fremont, na zijne aanstelling te lang in het Oosten gebleven te zijn, en daardoor oorzaak te zijn geweest, dat de zaak der opstandelingen sterk veld won in Missouri. Verder: dat hij na zijne aankomst te St. Louis, verzuimd heeft generaal Lyon versterking te zenden, en dus schuld heeft aan diens nederlaag. Dat hij door zijne gunstelingen verbazende geldsommen heeft laten verkwisten, voor het opwerpen van versterkingen rond St. Louis, enz. enz. Hierbij komt nu nog: het lot van Mulligan, en het geleden verlies bij Lexington. Het minst dat men hiervan zeggen kan, is dat de zaak stellig dient te worden onderzocht. Generaal Fremont is de man van eene groote partij, en in den laatsten tijd is hij op het punt geweest de hoofdman dier partij te worden, die van den oorlog een bevrijdings-oorlog maken wil. Of dit nu toevallig was, of inderdaad opzettelijk aangelegd om de Regering er toe te krijgen, de beginselen en handelingen der „anti-slavernij" partij te omhelzen en goed te keuren, laten wij onbeslist, en het zal welligt nooit worden uitgemaakt, maar zeker is, dat het publiek omtrent de handelingen en het karakter van zulk een persoon behoorlijk moet zijn ingelicht, en hoe eerder dus een officieel onderzoek de zaak tot helderheid brengt, des te beter voor Fremont en voor het publiek, dat nu door allerlei twijfelingen wordt verontrust."

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van maandag 14 *october.*

In deze zitting is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide van een wetsontwerp, houdende nadere regeling van het tijdstip waarop de wet betrekkelijk de *nieuwe regterlijke inrigting* zal in werking treden. — Verzending aan de afdeelingen.

Zijn ontvangen verschillende adressen, waaronder eenigen betrekkelijk de voorgedragen *onteigening, ten behoeve van den spoorweg van Leyden naar Woerden,* alsmede een van den heer jhr. M. Salvador, te Haarlem, nopens de uitlegging te geven aan art. 47 van de gemeentewet, volgens hetwelk leden van den Gemeenteraad niet geregtelijk vervolgbaar zijn, wegens de stem of meening, door hen in de vergadering geuit. — Verzending aan de commissie tot de verzoekschriften.

De Voorzitter deelt mede dat door de afdeelingen tot rapporteurs voor de verschillende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1862 benoemd zijn de volgende heeren: hoofdstuk II: de Raadt, Thorbecke, Heemskerk Az., Luyben en Betz; hoofdstuk III en IV: Idserda, Meeussen, van Voorthuysen, van Foreest en Wintgens; hoofdstuk V en VI: Westerhoff, Hoynck van Papendrecht, Olivier, Gevers Deynoot en Heemskerk Bz.; hoofdstuk VII: Oomen, Hoynck van Papendrecht, Olivier, van Nispen van Sevenaer en Heemskerk Bz.; hoofdstuk VIII: Delprat, Poortman, Blussé, Dullert en Hugenholtz. (Tot zooverre als deze hoofdstukken strekken, is het onderzoek over de Staatsbegrooting in de afdeelingen afgeloopen.)

Wordt ter tafel gebragt het eindverslag over het wetsontwerp tot vaststelling van de begrooting der algemeene Landsdrukkerij voor 1862. — De dag der beraadslaging zal nader worden bepaald.

Hierna wordt de Vergadering gescheiden.

Opheffing van het collatieregt, voor zoover het aan den Staat behoort.

Uit het voorloopig verslag der Tweede Kamer blijkt, dat het onderzoek in de afdeelingen der Kamer van bovengemeld wetsontwerp den volgenden uitslag heeft opgeleverd.

§ 1. Terwijl de groote meerderheid verklaarde, dit wetsvoorstel met genoegen te hebben ontvangen, waren er leden, die, tegen de wijze, waarop de opheffing thans zou plaats hebben, bedenking hadden. Het collatieregt, zeiden zij, is hier te Lande, na de omwenteling van 1795, voor goed te niet gedaan. Het is weder in het leven geroepen bij een besluit van het Hoofd van den Staat, twintig jaren later uitgevaardigd. Soortgelijke besluiten hebben uitbreidng aan dat regt gegeven of in de wijze van uitoefening verandering gebragt. Nu men dus tot de opheffing wil overgaan, is voor zoodanigen stap de tusschenkomst des wetgevers niet noodig. Integendeel is het eigenaardig, dat op dezelfde wijze, waarop de Staat zich de uitoefening van het regt weder heeft toegeëigend, van alle bevoegdheid ten deze afstand worde gedaan: — dat derhalve wat uit besluiten van het uitvoerend gezag voortvloeit bij soortgelijk besluit worde opgeheven. Men meende zelfs verder te kunnen gaan. Eene wet als de thans voorgedragene kon ligt schadelijke gevolgen hebben. Daarin wordt van het collatieregt gesproken als van een regt dat „*aan den Staat behoort.*" Daaruit ware af te leiden, dat het zoogenaamde collatieregt den naam van regt verdient en tot dusver wettig is uitgeoefend; eene gevolgtrekking, die men, vooral met het oog op de particuliere collatien, ongaarne zou zien maken. Bovendien kan opheffing bij de wet als eene homologatie van het vermeende regt, waarvan zij het uitvloeisel was, beschouwd worden. Dat toch de collatieregten, waarover de tegenwoordige wetsvoordragt handelt, te niet zijn gegaan en weder in het leven werden geroepen, was, volgens deze leden, niet twijfelachtig. Voor een deel geldt het hier regten, die bij de omwenteling aan 1795 aan het Huis van Oranje verknocht waren en ten gevolge dier omwenteling aan den Staat zijn overgegaan. Tijdens dien overgang konden de collatieregten reeds als ten eenenmale vernietigd beschouwd worden; maar zeer zeker was dit het geval eenige jaren later, toen de Staat, ten gevolge van den afstand, door het Hoofd van het Huis van Oranje bij de conventie tusschen de Fransche Republiek en den Koning van Pruissen van 24 mei 1802 gedaan, in het meer regelmatig, onbetwist bezit kwam. De herstelling dier regten in 1814 of 1815 liet zich derhalve uit geen enkel oogpunt verdedigen en kon allerminst bij eene bloote administrative verordening worden bewerkstelligd. De overige collatieregten, waarop de wet doelt, zijn afkomstig uit een voorbehoud, na 1814 bij de oprigting van nieuwe kerkelijke gemeenten of nieuwe predikantsplaatsen, waaraan landstractement verbonden werd. Maar dat voorbehoud steunde op geenerlei wet of wettelijke verordening. Het was strijdig met de kerkelijke vrijheid, bij de Grondwet van 1815 gehuldigd. Het kan dus niet anders dan als inmenging van het uitvoerend gezag worden beschouwd.

De overige leden waren ver van de juistheid van de meeste dezer redeneringen te ontkennen, maar kwamen niet tot hetzelfde besluit. Al stemde men toe, dat de tusschenkomst des wetgevers volstrekt noodzakelijk ware, scheen die tusschenkomst toch wenschelijk. De hoofdzaak was hier de onherroepelijkheid der afschaffing zooveel mogelijk te verzekeren. Dit doel werd door eene wet veel beter dan door een Koninklijk besluit bereikt, hetwelk, onder veranderde omstandigheden, door het uitvoerend gezag weder kon worden ingetrokken. Het gebeurde in 1814 en 1815, of zelf reeds vroeger, bijv. in 1806, bewees, dat de neiging, om van een eenmaal uitgeoefende bevoegdheid gebruik te maken, niet zoo ligt geheel vernietigd wordt. Ook nog andere overwegingen schenen voor de thans door de Regering voorgestane wijze van afschaffing te pleiten. Welligt zou het uitvaardigen eener wet wegens deze aangelegenheid eenen gunstigen invloed uitoefenen op de particuliere collatoren, die, ziende dat de Staat zijn vermeend regt varen laat, rekkelijker konden worden in het volgen van dit voorbeeld. Vooral echter moet men niet vergeten, dat de Koninklijke besluiten van 1814 en 1815, waarmede men hier te doen heeft, niet op dezelfde lijn kunnen worden gesteld. De commissie uit de Kamer, die zich vroeger met het onderzoek dezer zaak heeft bezig gehouden, heeft in haar verslag van 15 november 1860 betoogd, dat de verbindbaarheid van de Koninkl. besluiten van 28 september 1814 (Staatsblad n.° 102)

Weerkundige Waarnemingen op 14 October 1861. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
Hartlepool	— 9. 7	Z.W.	—	+ 16. 1	bewolkt.	slecht water.
Groningen	+ 1. 5	Z.O.	0	+ 10. 1	—	—
Helder	— 0. 1	Z.	3	+ 10. 5	—	—
Vlissingen	— 1. 6	Z.O.t.O.	2	+ 13. 8	—	—
Maastricht	767. 2	Z.	2	+ 12. 0	—	—
Portsmouth	— 3. 3	O.	—	+ 16. 7	dampig.	gewoon.
Plymouth	— 5. 4	Z.	ligte bries	† 16. 1	schoon, dampig.	slecht water.
Havre	— 5. 8	O.	10	+ 15. 2	schoon.	gewoon.
Parijs	— 2. 9	Z.O.	10	+ 10. 4	"	—
Brest	— 5. 0	Z.W.	25	+ 16. 5	betrokken.	onstuimig.

Alzoo grootste verschil in Nederland G 3. 1 V; generaal idem G 11. 2 Ha.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. *Aang.*
13 oct. *Johanna Maria,* Wilhelmie, Batavia
14 *Adriana Petronella,* Annokkee, Batavia (vertrok 8 junij)
Macassar, Rip, Akyab
Arnold Böninger, Hashagen. Baltimore
Billiton, ten Zeldam Ganswijk, Helvoet
Vertrokken.
13 *Petrellen,* Nielsen, Hellevoetsluis
Melchior, Fiscovich, d.°
Beatrix, v. d. Wijck, d.°
14 *Doggersbank,* Mammes, d°
(13 en 14 Z.)

Hellevoet *Aangek.*
13 oct. *Herman Albert,* Potjewijd, Lissabon
Seabird, Nuttall, Par
Sarah, Dunn, Newcastle
Petrellen, Nielsen, Brouwershaven
Melchior, Fiscovich, d.°
Beatrix, v. d. Wijck, d.°
Ocean Child, Durrant, Zierikzee
14 *Geertruida Jacoba,* Potjer, Triëst
Victoria, de Haan, Gallipoli
Wilhelmina Adriana, Bot, Faro
Alegro, Rocket, Londen
Eagle, Garwood, Ipswich
Ellen Mary, Johns, Portmadoc
Marie, Scherlau, St. Pet.
Doggersbank, Mammes, Brouwershaven
Vertrokken.
13 *Bordeaux* (s), Bordeaux
Pioneer (st.), Bristol
Gazelle, Seagers, Shoreh.
Leda, Zeplien. Oostzee
Wilhelm, Totte, Stettin
14 *Acasta.* Vicar, Londen
Hendrika Catharina, Mooi, Oostzee
Phoenix, Nielsen, Holmstrand
Billiton, ten Zeldam Ganswijk, Brouwersh.
De *Lord Raglan* (st.) is vlot gekomen en alhier gearriveerd.
(13 en 14 Z.)

Brielle *Aangekomen*
13 oct. *Prins v. Oranje* (s), Duinkerken
Leo (st.), Londen
14 *Earl of Auckland* (st.), Londen
Batavier (st.), d.°
Ocean Queen (st.), Hull
Seahorse (st.), d.°
Norfolk (st.), Goole
Vertrokken.
8 *Ary Scheffer* (st), Havre
Fijenoord (st.), Londen
Janet Shannon, Ringe, Dublin
Phoebus, Roberts, Newc.
Devonport, Bell, Shields
Ruby Castle, Gardner Sunderland
Avance, Thislund, Engel.
Pinta, Lammers, Oostzee
Catharina, Ulrichs, Elseneur
Heiko Prins, Prins, d.°
Matrone, Johansen, d.°
14 *de Visscher,* Noordhoek, Leith
Fairy Queen (s), Hartlep.
Hermine, Triebe, Libau
Faedres Minde, Petersen, Elseneur
Julius, Schmidt, d.°
Claas Tholen, Geerts, avontuur
(13 Z.; 14 Z. ten O.)

Maassluis *Aangek.*
12 oct. *Twee Gezusters,* de Jong, Ipswich (vertr. 13 n Noordwijk)
Vertrokken.
14 *Jens Monbergs Minde,* Overbye, Leith
(13 Z.; 14 Z. Z.O.)

Texel *Aangekomen*
12 oct. *Cornelia,* Bijkerk, Londen
Seppe Visser, de Jong, d°
Maria Sinnige, Timmer, Dantzig
13 *Alcyone,* Haacke, Batavia (vertrok 28 mei)
Soerabaija Packet, Olivier. Soerabaija (vertrok 11 junij)
Bérénice (st.), Bakema, Malaga
Titia Margaretha, Schaap, Londen
Annachiena, v. Sluis, d.°
Alert (st.), Hull
14 *Alida Maria,* de Vries. Tjilatjap (vertrok 27 mei)
Nora (st.), Londen
Vertrokken.
12 *Lion* (st.), Londen
13 *Santa Rosa,* Buikes, Curaçao
de Hoop, Jelsma, Londen
Malcolm, Patterson, Newcastle
Dorothea, Bruhn, d.°
da, Andersen, d.°
Anine, Jensen, d.°
Leveret, Clark, d.°
St. George, Sanderson, Sunderland
Elve (st.), Hull
Zenobia, Bloom, Yarm th
Industrie, Knudsen, Tonsberg
Anna Wilhelmine, Torgensen, d.°
Verena, Jacobsen, d.°
14 *Clara Wilhelmina,* Zuiderduin, Napels
(W. Z. W.—Z.)

Vlie *Aangekomen*
11 oct. *Tjallinga Aurelia,* Fekkes, St. Petersb.
Katharina, de Groot Bakker, d.°
Vertrokken.
11 *Themis,* Jonker, Christiania
Johann Heinrich, Kriens, Koningsbergen
Catharina Elisabeth, Lass, d.°
Renske, Nepperus, Malmoe
Noordster, Brouwer, Frederikstad
Johanna, Oldenburger, d.°
Stadt Leer, Cramer, avontuur
Jantje Goossens, Leisler. d.°
Sikko, Potjer, d.°
Courier, Sakes, d.°
Isaak Sannes, de Jonge, d°
12 *Nanna,* Rasmussen, Newcastle
Wilhelmina, Ehlert, Engeland
Provincie Drenthe, Beekman, St. Petersb.
Johann Hermann, Roggeberg, Riga
Nicolaus, Dirks avontuur
Phoenix, Göwert, d.°
13 *de Amstel* (st.), Harburg
Amsterdam (s), Hamburg

Oostmahorn *Aang.*
11 oct. *Cathrine,* Jessen, Koningsbergen

Zierikzee *Aangek.*
12 oct. *Ocean Child,* Durrant, Londen n. Rotterdam

Vlissingen *Aangek.*
11 oct. *New-Orleans,* Sanders, New-York
12 *Marnix,* Wassenaar, Buenos-Ayres
Esperanza, Basterrecchea Havana
Ramon, Bengoechea, d.°
General Pélissier, Mallia, Alexandrië
Seagull, Burnett, Bayonne
13 *Condor,* Barbe, B.-Ayres
Jedderen, Larsen, Odessa
Herodot, Niemann, Berdianski
Ecliptica, Boomgaard, Alexandrië
Cambridge, Harding, Smirna
Sans Souci, Bossiny, Camillas
Léontine, Groussillier, Bordeaux
Geerdina, Stuit, Nerva
Vertrokken.
11 *Aalborg,* Folkman, Akyab

—o—

Cape Coast Castle *Aangekomen.*
20 aug. *Trijntje Boeder,* Lieneman, Elmina
31 *St. George de la Mina,* Fabritius, d.°

Triëst *Vertrokken*
8 oct. *Bernardus,* Nevels, Galatz

Livorno *Aangekomen*
6 oct. *Morgenster,* Drenth, Amsterdam

Cadix *Vertrokken*
8 oct. *Eltica,* Meezenbroek, Vegter, Rio-Grande

Lissabon *Aangekomen*
28 spt. *Neptunus,* Ringeling, Newcastle
2 oct. *Scotia* (st.), Amst. (vertrok 4 n. Genua)

Bilbao *Aangekomen*
6 oct. *Grietje Koens,* Kuiper, Dantzig

Bordeaux *Aangek.*
12 oct. *Tobina,* Wortelboer, Wyburg
Ondine (st.), Amsterdam

St. Nazaire *Aangek.*
12 oct. *Maria,* Visser, Amst.

St. Malo *Aangekomen*
5 oct. *Catharina Maria,* de Vries, St. Petersb.

Honfleur *Aangekomen*
8 oct. *Adrianus Johannes,* Addens, Hernösand

Havre *Aangekomen*
10 oct. *Jan Visser,* Driest, Dantzig

Duinkerken *Aangek.*
11 oct. *Zeeploeg,* Luder, Koningsbergen

Holyhead *Binneng.*
11 oct. *Harmony,* Davies, Liverpool n. Rotterd.

Falmouth *Aangek.*
12 oct. *Hendrika Gezina,* Kwint, Taganrog

Plymouth *Binneng.*
11 oct. *Perast,* Serovich, Berdianski n. Amst.

Deal *Aangekomen*
12 oct. *Cornelis Anthonie,* Reinders, Rotterdam n. Batavia

Rochester *Aangek.*
11 oct. *Brothers' Success,* Hobart, Rotterdam

Londen *Aangekomen*
12 oct. *Wiebergina Martens,* Balk, Groningen
Solway, Dugard, Amst.
Uitgeklaard.
12 *Collegie Voorzorg,* Hubert, avontuur

Gravesend *Aangek.*
12 oct. *Cornelia* (s), Lissab.

Yarmouth *Aangek.*
11 oct. *Fox,* King, N. Diep

Sunderland *Aangek.*
11 oct. *Captain,* Lamb, Amsterdam
Euglet, Purdy, d.°

Shields *Aangekomen*
11 oct. *Vier Gezusters,* Mugge, Amsterdam
Henrica, Balsters, d.°
Hannah, Simpson, Nieuwe Diep
N. R. Gazfabriek, de Goede, Rotterdam
Fides, Rasmussen, d.°
Alice, Pyves, d.°
Fortuna, Hunter, Dordt
Hermanus Gerardus, Rozenberg, Londen

Newcastle *In lading*
9 oct. *Drie Gebr. Sikkens,* Riensema, Genua
Josina Henriette, v. d. Gouwe, d.°
Castor, Sannes, Cadix
Hermanna Hendrika, Pluktje, Koningsb.
Marianne, Vlas, d.°

Leith *Aangekomen*
10 oct. *Jantina Alida,* Texer, Amst.

St. Davids *Vertr.*
11 oct. *Clemens,* Persoons, Middelburg

Inverkeithing *Aang.*
9 oct. *Laurine Mathilde,* Hansen, Rotterdam

Aberdeen *Aangek.*
10 oct. *Klasina Arendina,* Bekkering, St. Petersb.

Hamburg *Aangek.*
12 oct. *Vier Gebroeders,* Wijnstok, Amsterdam
Annegiena, Bull, d.°

Altona *Vertrokken*
12 oct. *Emanuel,* Heitmann, Holland

Cuxhaven *Aang.*
11 oct. *Vier Vrienden,* Hoekstra, Zoltkamp
Vertrokken.
11 *Wieka,* Eefting, Middlesbro'
Vrije Fries, Arema, de Oostzee
Gazelle, Davies, Rott.
Salus, Tiemann, Holland
Argo, Scherpbier, Buenos-Ayres

Bremerhaven *Aang.*
11 oct. *Twee Gezusters,* Geltes, Groningen
Vertrokken.
11 *Annechiena,* Venema, Stettin
Hilke de Vries, Katt, Amsterdam
Dirkje, Poort, d.°

Wismar *Aangek.*
11 oct. *Geziena,* Bartels, Harlingen

Swinemunde *Aang.*
10 oct. *Henriette,* Kuipers, Hartlepool

Stettin *Aangekomen*
13 oct. *Jonge Paul* (s), Amst.
Vertrokken.
13 *Willem I* (st.), Amst.

Dantzig *Aangek.*
10 oct. *Ilbina,* Bloema, Groningen
Anna, Hoetjer, Licata
11 *Alberdina,* Wolkammer, Delfzijl
Fennechiena Hendrika, Groenewold, Chath.
Pietertje, Smedes, Hamb.
Jantina, de Vries, Leer
Vertrokken.
9 *Cycloop* (st.), Amst.

Pillau *Aangekomen*
10 oct. *Geertruida Jacoba,* Bontekoe, Amsterdam
Alida Hendrika, Bieze, Harlingen
Noordster, Goedkoop, Rotterdam
Wilhelmina Catharina, Kiel, Schiedam
Louisa Geerdina, Wever, Dundee
11 *Rubbens* (s), Stockholm
Vertrokken.
10 *Vesta* (st.), Amsterdam

Bolderaa *Aangekomen*
7 oct. *Johanna Emilie,* Ontjes, Rotterdam
Goldhoorn, Pott, dito
Almuth Catharina, Reuer, Amsterdam
Juvento, Wilson, dito
Wanderer, Schwarting, d°
Geertje, Pomper, dito
Grietje, Legger, Kopenh.
Margaretha Antina, de Boer, Holland
Twee Gebroeders, de Groot, Delfshaven
8 *Vrouw Aaltje,* Tiddens, Amsterdam
Engelina, Heijenga, d.°
Josephine, Mencke, d.°
Almuth Ukena, Wumkes, dito
Gertrude, Kramer, dito
Johanna, Drent, dito
Helena, Diepenbroek, Antwerpen
Maria, Jongebloed, dito
Jantina, Vos, Purmerend
Maria, Heijen, Schied.
Hermann, Timmerman, d°
Alida, Brouwer, Rott.
Wendelina, Mulder, Holl.

Archangel *Uitgekl.*
21 sept. *Lady Smith,* Gray, Rotterdam

Gothenburg *Aangek.*
8 oct. *Christiane Sophie,* Bjöness, Nieuwe Diep

Drontheim *Aang.*
3 oct. *Louise,* Schjerve, Amsterdam

Kopenhagen *Aangek.*
10 oct. *Vesta,* Tobbens, St. Petersb. n. Amst.
Venus, Anthonisen, Dantzig n. d.°
Johannes Hermanus, Visker, Riga n. Zwolle
Vertrokken.
10 *Wubbina Frederika,* Das, de Oostzee

Elseneur *Aangek.*
10 oct. *Eersteling,* Schuring, Schiedam n. Oostzee
Christina Jacoba, de Groot, Rott. n. d.°
Alida Elisabeth, Potjewijd, d.° n. d.°
Marg. Alida, Duin, Zwolle n. d.°
Louise, Jensen, Rotterdam n. Reval
11 *Vriendschap,* Bakker, Schiedam n. Oostzee
Johanna, Veldhuis. Duinkerken n. d.°
Cornelia Jantina, Kwint, Bremen n. d.°
Elsina, Brouwer, Koningsb. n. Amst.

—o—

Brouwershaven 13 oct. Kapit. Wilhelmie, voerende het Ned. barkschip *Johanna Maria,* v. Batavia alhier binnen, rapporteert, den 21 aug., op 0° 58 NB. en 20° 58′ WL., in zinkenden staat te hebben zien drijven het Eng. schip *Hero,* kapit. Young, van Cardiff naar Manilla, waarvan hij de equipage heeft gered en alhier aangebragt.

— 14 oct. Kapit. Hashagen, voerende het schip *Arnold Böninger,* van Baltimore alhier binnen, rapporteert gezien te hebben, 's morgens 7 ure, op 49° 20′ NB. en 15° 25′ WL., een masteloos schip; kruiste daarheen en bevond dat het schip in brand stond en door het volk verlaten was; naam en natie onbekend.

— Kapit. Rip voerende de *Macassar,* van Akyab alhier binnen, rapporteert in de Spaansche Zee van de Bremer bark *Indian* overgenomen te hebben: kapit. M'Kinnell en verdere equipage van het Eng. schip *Hull Packet,* van Glasgow n. Sevilla bestemd.

Gothenburg 12 oct. Het schip *Stag,* kpt. Ironside, v. Dantzig n. Amst., is lek alhier binnengeloop.; moet lossen.

Ramsgate 11 oct. Het Ned. schip *Jonge Willem,* kapit. Pieper, v. Galatz met lijnzaad n. Antwerpen, heden nacht tusschen Dungeness en Douvres in aanzeiling geweest met eene vermoedelijk Eng. bark, heeft daarbij kluiverboom, fokkera en zeilen verloren en belangrijke schade aan den boeg bekomen; was bij Zuid-Voorland door eene boot van Deal aangetroffen, zwaar lek zijnde, en juist in tijds bij de batterij n.° 1 op strand gezet; is heden namiddag afgekomen en alhier binnengebragt.

—o—

Gepraaid:

3 aug., op 29° 40′ ZB. en 44° 10′ OL., *Delft,* van Geelkerken, van Batavia naar Nederland.

22 aug., op 25° 3′ ZB. en 8° 24′ OL., *Prins Maurits,* Bart, van Batavia n. Amst.

13 oct., bij Noord-Voorland, *Dorothea Henriette,* Smit, van Rotterdam naar Cadix.

Door kapit. Mammes, te Brouwershaven binnen:

10 oct., bij Wight, Ned. schoener *Theresia,* kapit. Wekenborg, v. Middlesbro' naar Triëst.

Door kapit. Haacke, in Texel binnen:

10 oct., op 50° 20′ NB. en 1° 58′ WL., Zr. Ms. st. *Bromo,* komm. Brutel de la Rivière, v. Brouwershaven n. Batavia.

Door kapit. Olivier, in Texel binnen:

8 sept., op 11° 9′ NB. en 24° 21′ WL., *Kalimaas,* Jonker, van Passaroeang naar Amsterdam.

—o—

Rotterdam *Uitgekl.*
12 oct. *Goudkust,* Nidschelm, Kust van Guinea

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 15 oct.: 1ste getijde 1 ure 12 min.; 2de get. 12 ure 36 min.

Keulen. Rijnhoogte 12 oct. 6 v. 4 d. en 13 oct. 6 v. 1 d. Rijnl.

Aangekomen 12 oct.: A. Holthaus met 5132 ctr. van Amsterdam; D. Scholwerth met 5805, Th. Kamps met 4951 en E. Wilson met 5481 ctr., alle drie van Rotterdam.

—o—

Aangek. Passagiers.

Te Brouwershav.:

Van Padang, per *Jason,* kapit. v. Bueren: jhr. A. Gevers en Jav. bediende; mej. Home en kind.

Te Nieuwe Diep:

Van Batavia, p. *Alcyone,* kapit. Haacke: de heeren S. Erdmans, echtg. en drie kinderen, en J. Baart de la Faille, de jongeheeren J. s' Jacob en C. Olie en de jongejufvr. Vader.

Vertrokk. Passagiers.

Van 't Nieuwe Diep:

Naar Curaçao, per *Santa Rosa,* kapit. Buykes: de 2de luit. der artillerie F. F. G. Richard, de 2de luit. der infanterie G. J. du Clonx, de heer van Leeuwen en zoon, benevens 42 kolonialen.

Cargalijsten.

Rotterdam.

TJILATJAP, Beatrix, van der Wijk. — 4718 b. Koffij, 287 kranj. Suiker, 136 k. Indigo, 375 fard. Kaneel en 1732 b. Bindrotting, N. H. M.

SAMARANG, SOERABAIJA en PROBOLINGO, Adriana Petronella, S. K. Annokkee. — 6958 pic. Koffij, 4003 pic. Suiker, 600 pic. Tin en 120 pic. Rotting, N. H. M.

BALTIMORE, Helene, H. Raschen. — 470 v. Tabak, Mees en Moens; 300 v. dito, W. A. Fuchs en Co.; 25 v. dito, Bus en de Critter; 21 v. dito, Coomans, Born en Philippi; 150 v. dito, Hoffman, Dorrepaal en Co.; 130 v. dito, 50 v. Meel en 512 z. Schors, Order.

Amsterdam.

SOERABAIJA, Soerabaija Packet, Olivier. — 3478 p. Tabak en 2400 b. Bindrotting, Cramerus en Co.; 1898 sch. Tin en 265 k. Koperen Duiten, N. H. M.

SURINAME, Triton, Duinker. — 34 v. Suiker, Wed. J. S. van de Poll; 80 v. dito, Rothuys en Co.; 49 v. dito, J. van Halmael en Co.; 21 v. dito, C. E. Smit; 9 v. dito, G. A. Cramer; 41 v. dito, van Heukelom en Vollenhoven; 25 v. dito en 100 b. Cacao, Charbon en Zn.; 14 gall. Rum, van Heukelom en Vollenhoven en Fauchey; 30 v. Suiker, 143 b. Cacao en 14 st. Hout, Order.

LONDEN, Katrina, Waterborg. — 1049 b. Rijst, Order.

PETERSBURG, Wilhelmina, Andreassen. — 903 taw. Rogge, Ebeling en Brandt.

SCHULPENZIJL, Rensina, Kramer. — 32 l. Koolzaad, M. van Duren.

en van 1 februarij 1815 (Staatsblad n.º 10) allezins kan worden betwist. Maar tegen het besluit van 26 maart 1814 (Staatsblad n.º 46) gelden de in dat verslag ontwikkelde bedenkingen niet. Dit besluit kan, als vóór de invoering der Grondwet van 1814 genomen, met eene wet worden gelijkgesteld, en is derhalve de intrekking daarvan bij de wet meer eigenaardig.

Het bezwaar, dat de voorgestelde wet voet kon geven aan het gevoelen, dat de collatieregten tot nu toe wettig hebben kunnen worden uitgeoefend, were, naar dit gevoelen, door eene veranderde redactie dier wet weg te nemen.

§ 2. Vrij algemeen werd te dezer gelegenheid ook de opheffing der particuliere collatien besproken. Over de wenschelijkheid dier opheffing was men het eens; maar minder over de vraag, of de Regering nu reeds daartoe een bepaalden stap kon of behoorde te doen. Naar het oordeel van sommigen zouden daaraan groote moeijelijkheden verknocht zijn, al ware het slechts omdat men hier ook te doen heeft met het uitvloeisel van vroegere giften, aan welke de medewerking tot het beroepen van godsdienstleeraren als eene voorwaarde verbonden was, en omdat er kerkelijke gemeenten zijn, in welke de collator, in verband met de uitoefening van zijn regt, aanmerkelijke bijdragen tot de bezoldiging van den predikant of tot de kerkelijke lasten in 't algemeen geeft. Andere leden lieten zich omtrent dit punt stelliger uit, of wenschten althans meer bepaald omtrent de inzigten en plannen der Regering deswege te worden ingelicht. Zij deelden niet in het vertrouwen, 't welk ook in de Memorie van Toelichting tot het tegenwoordig wetsontwerp doorstraalt, dat het voorbeeld, thans door den Staat gegeven, op de particuliere collatoren gunstig zou werken, of wilden het immers op zulk eene zucht tot navolging niet laten aankomen. Zij zouden het daarom zeer wenschelijk achten, dat de Regering hare beschouwingen omtrent den aard en den tegenwoordigen regtstoestand der particuliere collatien en de middelen, om daaromtrent tot eene afdoende voorziening te komen, nader deed kennen. Daarbij kwam de vraag in aanmerking, of het 4de der additionele artikelen van de tegenwoordige Grondwet, waarbij de heerlijke regten betreffende voordragt of aanstelling van personen tot openbare betrekkingen zijn afgeschaft, niet moet geacht worden ook op de collatien te slaan; zij het ook dat in tijdens de Grondwetsherziening gewisselde stukken een ander gevoelen omtrent dat punt wordt aan den dag gelegd. Ook indien men zich hier niet op de tegenwoordige Grondwet beroepen kon, verdiende de vraag overweging, of het besluit van den Souvereinen Vorst van 1 februarij 1815 (Staatsblad n.º 10), waarbij uitbreiding aan de uitoefening van het collatieregt ten behoeve der eigenaars van heerlijkheden en anderen gegeven is, niet geheel behoorde te worden ter zijde gesteld. De nietverbindbaarheid van dat besluit is toch, gelijk reeds in het aangehaalde verslag der Commissie uit de Kamer van den 15den november 1860 werd herinnerd, bij de arresten van het Hof van Zuidholland van den 12den mei 1847, en van den Hoogen Raad van den 20sten april 1849 uitgemaakt.

Nog een ander punt komt hier in aanmerking. Van oudsher heeft men het er voor gehouden, dat het collatieregt nimmer van den grondeigendom, de titels of bezittingen, waarop het rustte, kon worden afgescheiden, en dat uitoefening daarvan, na zulk eene afscheiding, lijnregt streed met den aard van het regt. Desniettemin heeft, met name in de provincie Groningen, zulk eene afscheiding plaats gegrepen en zijn dáár de collatieregten afzonderlijk verkocht en na dien verkoop door de koopers uitgeoefend. Het Kon. besluit van 11 augustus 1819 (Staatsblad n.º 43) heeft dit misbruik voor het vervolg tegengegaan door alle afscheiding van collatieregten van den grondeigendom of de heerlijke bezitting, waaraan het verknocht was, te verbieden. Maar nu zou het de vraag zijn, of de uitoefening der vroeger wederregtelijk afgescheiden regten van dezen aard niet zou kunnen worden belet en dus aan finantiële speculatien, die in eene zaak als deze wel allerminst te pas komen en in het genoemde besluit vernederend worden genoemd, voor goed een einde gemaakt.

§ 3. Door eenige leden werd de wensch geuit, dat de Regering bij haar antwoord op het tegenwoordig verslag eene lijst mogt overleggen van de collatieregten, die ten gevolge der vaststelling van het tegenwoordig wetsontwerp zouden worden opgeheven; waardoor men dan verstaat eene lijst der kerkelijke gemeenten, of liever der predikants-plaatsen, op welker vervulling tot nu toe van Regeringswege invloed is uitgeoefend, met omschrijving der wijze, waarop met opzigt tot elke standplaats die invloed zich heeft doen gelden. Er zijn toch predikantsplaatsen, voor welke de Staat tot nu geenszins, gelijk men dat noemt, *unicus collator* is. Met het oog op zoodanige plaatsen werd gevraagd, hoe, na de vaststelling der wet, de beroeping van den predikant zou plaats hebben in kerkelijke gemeenten, waar de Staat tot nu toe niet het volle collatieregt heeft uitgeoefend. Men antwoordde, dat het wel van zelf sprak, dat in zoodanige gevallen het regt tot beroeping voor dat deel, hetwelk tot nu toe aan den Staat geacht werd te behooren, terugkeerde in den boezem der kerkelijke gemeente, waar het uit zijnen aard te huis behoort.

§ 4. Eindelijk heeft men nog uit de tegenwoordige wet aanleiding genomen om het vertrouwen uit te drukken, dat de Regering voort mogt gaan op den thans ingeslagen weg, door alles weg te ruimen wat in de aangelegenheden der Hervormde Kerk nog strijdig met de grondwettige verhouding tusschen Kerk en Staat te achten zij. Men wees daarbij op de afschaffing der handopening en approbatie bij het beroep van predikanten, voorts op de deelneming van Gouvernementswege aan kerkvergaderingen, en op de intrekking van de reserves, waaronder bij het Koninklijk besluit van 23 maart 1852 het Algemeen Reglement voor de Hervormde Kerk is goedgekeurd.

Op den tekst van het wetsontwerp zijn, behalve hetgeen daaromtrent reeds in § 1 van dit verslag voorkomt, nog eenige aanmerkingen gemaakt.

De heer A. Jongkindt Coninck, burgemeester van Aarlanderveen en lid van de Provinciale Staten van Zuidholland, is bij adres aan de Tweede Kamer opgekomen tegen verschillende adressen, waarin: op onderscheiden en zoo hij zegt, ook op onderling tegenstrijdige gronden bestreden wordt het aanhangig wetsontwerp tot onteigening ten algemeenen nutte van perceelen, benoodigd voor een spoorweg van Leyden naar Woerden. Hij doet het hooge belang van deze spoorwegverbinding uitkomen, en meent dat eene verwerping van het wetsontwerp slechts zou ten gevolge hebben dat de spoorwegverbinding kwame te vervallen; dat de spoorwegversmalling achterwege zou blijven; dat niet alleen Haarlem en Leyden, maar ook de residentie en Scheveningen eene onbepaalde reeks van jaren van de verbinding met Utrecht zouden verstoken zijn, enz. Hij verzoekt dus de aanneming van het ontwerp. De Gemeenteraad en vele ingezetenen van Aarlanderveen hebben adressen ten gelijken einde ingediend.

246ste Staats-Loterij.

1ste Klasse, 1ste Lijst.

Trekking op 14 October.

GETROKKEN PRIJZEN.

Prijs van *f* 2000: N.º 17751

" " - 400: " 4445 14812

" " - 200: " 7278 8293

" " - 100: " 601 11764 16624 16652

Prijzen van *f* 20:

5	2669	4710	8042	10158	12410	15120	17852
13	2710	4743	8090	10183	12415	15174	17857
76	2788	4772	8106	10239	12430	15284	17859
85	2807	4775	8123	10355	12499	15347	17874
400	2905	4837	8133	10462	12515	15367	17941
422	2938	4910	8191	10519	12573	15382	17998
472	2975	4961	8218	10572	12614	15390	18004
519	2979	5028	8224	10588	12656	15438	18011
522	3005	5110	8291	10656	12663	15472	18071
529	3017	5187	8310	10858	12686	15540	18274
531	3059	5205	8354	10918	12834	15545	18284
539	3064	5217	8363	10921	12884	15590	18308
626	3082	5259	8395	10926	12906	15825	18312
732	3105	5262	8403	10936	12930	15834	18339
749	3122	5347	8442	10990	12960	15917	18358
778	3240	5393	8479	11045	12964	15923	18422
823	3242	5548	8607	11138	12969	16042	18423
871	3249	5619	8641	11141	12986	16070	18446
909	3260	5658	8659	11206	13151	16169	18511
934	3266	5662	8667	11213	13287	16185	18559
938	3269	5668	8690	11270	13340	16229	18640
985	3409	5670	8732	11272	13420	16280	18716
998	3477	5762	8763	11275	13516	16286	18744
1042	3480	5765	8779	11337	13554	16296	18761
1140	3488	5791	8912	11348	13627	16318	18778
1242	3495	5819	9153	11369	13644	16386	18804
1331	3519	5828	9193	11389	13665	16505	18854
1357	3534	5865	9253	11470	13764	16523	18860
1423	3544	5894	9260	11499	13865	16530	18890
1537	3635	5920	9281	11504	13918	16573	18894
1556	3706	6076	9290	11560	13922	16579	18912
1571	3711	6340	9333	11633	13955	16705	18959
1673	3872	6353	9615	11653	13996	16855	19042
1680	3886	6427	9623	11793	14022	16861	19054
1734	3892	6428	9650	11825	14025	16884	19078
1748	3936	6451	9688	11872	14048	16918	19128
1751	3944	6487	9696	11924	14090	17006	19188
1809	3967	6516	9697	12014	14121	17043	19241
1815	4004	6574	9732	12033	14128	17044	19328
1820	4008	6731	9764	12043	14175	17060	19361
1896	4076	6810	9778	12045	14474	17064	19480
1914	4187	6822	9782	12084	14525	17222	19485
1917	4204	6847	9819	12103	14537	17282	19521
1929	4278	6866	9879	12122	14604	17335	19551
2245	4312	6981	9882	12137	14683	17347	19556
2265	4384	7058	9892	12181	14702	17358	19588
2274	4409	7079	9924	12189	14743	17365	19589
2411	4447	7096	9931	12228	14811	17386	19801
2422	4498	7250	9935	12244	14823	17402	19879
2447	4500	7485	9993	12258	14919	17435	19887
2492	4509	7662	9997	12260	14929	17592	19901
2582	4538	7672	10011	12261	15005	17764	19904
2593	4551	7678	10070	12285	15051	17779	19930
2613	4637	7760	10126	12303	15075	17812	19980
2653	4675	7945	10138	12307	15107	17821	19991
2666							

Ingezonden Stukken.

MIJNHEER DE REDACTEUR!

Ieder burger van den Staat moet er op uit zijn om zijn Land rijk in kennis te doen worden.

Professor C. W. OPZOOMER.

Volksopvoeding, ontwikkeling van het godsdienstig gevoel, vermeerdering van ware beschaving door degelijke kennis, ziedaar, Mijnheer de Redacteur! eenige zaken die wel waard zijn dat ieder onzer zich er aan gelegen late liggen.

Met deze gedachte vervuld, zag ik onlangs met welgevallen het Bestuur van het Rotterdamsch Leeskabinet zich tot den Gemeenteraad wenden, met het verzoek om afstand van een gedeelte water bij de Luthersche kerk, om daardoor ruimte te verkrijgen tot plaatsing van een gebouw, bestemd om datgene te verspreiden waaraan onze burgerij behoefte heeft: „voedsel voor den geest."

In mijne verbeelding zag ik reeds het gebouw (waarvoor het belangrijke geldsbedrag door ongenoemden was toegezegd, op voorwaarde dat de gemeente afstand deed van de noodige plek water of grond) verrezen: ik zag de steeds zich uitbreidende openbare bibliotheek naar behooren geplaatst en door de burgerij druk gebruikt, ja ik meende reeds in de daartoe expresselijk ingerigte zaal de stem te hooren van een dier veelzijdig ontwikkelde mannen, die hunne talenten en tijd ten beste geven om *nuttige kennis* onder hunne medeburgers te verspreiden, en ik dacht: Gelukkig de gemeente, waar zóó de eene burger bijdraagt om den anderen rijker in kennis te maken en te veredelen.

Ik verwachtte dan ook dat het gemeentebestuur zeer spoedig eene gunstige dispositie zou nemen, uit warme sympathie, maar bovenal, omdat het daardoor de steun kan worden der *inrigting die in zoo hooge mate het waarachtig geluk der burgerij* bedoelt.

Daarbij, het verzoek van het Leeskabinet scheen zoo weinig te omvatten en zoo luttele opoffering van wege de gemeente noodzakelijk te maken, dat die opoffering niet in de geringste verhouding stond tot het nut dat er voor de gemeente in gelegen was, om de Vereeniging door afstand van het gevraagde *hare ontwikkeling mogelijk te maken*.

Kan het u dan wel verwondering baren, Mijnheer de Redacteur, dat het mij bitter verdroot, na maanden wachtens te moeten vernemen dat het Collegie van Burgemeester en Wethouders bezwaar vond in den afstand van het meergenoemd terrein?

Er moeten dan wel andere nog grootere belangen der Burgerij in het spel zijn, die de verwezenlijking van het idée van het Leeskabinet niet gedoogen!

Grootere belangen? het schijnt niet wel mogelijk; mij althans scheen *weigering* van het afstaan van gemeentegrond *voor dit doel* slechts dan denkbaar, wanneer het Leeskabinet een terrein had aangevraagd dat niet kon worden bebouwd zonder grof te zondigen tegen een goed stelsel van bouworde; maar dat is hier het geval niet en wordt ook niet door Burgemeester en Wethouders beweerd; daarbij, men schijnt het eens, dat het onmogelijk is eene *betere* open plaats voor het gebouw te vinden, wanneer men in aanmerking neemt dat het in den omtrek van de Beurs of Groote Markt behoort te worden opgerigt.

Wat ernstige, wigtige, bezwaren bestaan er dan, waardoor het voor het gemeentebestuur noodig wordt om het bestuur van eene inrigting als het Leeskabinet *ledig* weg te zenden?

Of is welligt het Leeskabinet geene zaak van publiek belang, zoodat het per slot voor de burgerij om het even is of die inrigting gaat kwijnen of niet?

Dergelijke ongerijmde gedachte kan niemand koesteren: het is *onmogelijk* dat er nog weer eene inrigting in de gemeente kan worden tot stand gebragt, die meer aanspraak heeft op de onverdeelde sympathie van rijken en armen, geletterden of ongeletterden. *Ieder goed burger van den Staat moet er op uit zijn om zijn Land rijk in kennis te doen worden.*

Ik herhaal dus de vraag: wat ernstige bezwaren bestaan er dan? Ik ken ze niet, maar wat daarvan ook zij, hoe zwaar die mogten wegen, wij mogen van den Raad van Rotterdam verwachten dat hij *meer* dan sympathie in woorden zal veil hebben voor die inrigting.

Nu het bestuur van het Rotterdamsch Leeskabinet dringend aanvraagt om afstand van grond, benoodigd tot daarstelling van een doelmatig gebouw, kan onze Gemeenteraad het Leeskabinet niet aan zijn lot overlaten, en ik hoop dan ook ernstig dat wij spoedig de Commissie voor de Plaatselijke Werken in overleg zullen zien treden met het bestuur van het Rotterdamsch Leeskabinet, opdat wij *spoedig* de gemeente mogen begiftigd zien met een gebouw, gewijd aan het edele en zeer praktische doel van Volksopvoeding. K.

Die timmert aan den open weg,
Die heeft gewoonlijk veel bezeg.

Wij weten zeer goed, dat de eigenaar van een der panden aan den Haringvliet eene onderhandeling tracht aan te houden over den afstand van een stuk grond, waarmede hij niet schijnt te zullen slagen. Maar deze onderhandeling doet niets af tot de zaak waarover wij geschreven hebben.

Het wildernisje en de moezerij van roode kool, waarvan in ons vorig stuk sprake was, is iets geheel op zich zelf; deze kweekerij behoort niet tot de onderhandeling met de gemeente. De grond, waarop de eigenaar dat produkt laat ontluiken, is zijn eigendom; is even als de tuinen der overige bewoners afgesloten en begrensd. Hij heeft met de gemeente gecontracteerd een Engelsch of sierlijk plantsoen te zullen aanleggen, en kan er nu niet mede af onderhandelingen te ontwerpen, in plaats van aan zijne verpligting te beantwoorden.

Zijne aanmerking in deze Courant van 11 dezer is vreemd genoeg, als hij zegt: *„dat hij aan dien hoek verbeteringen tracht aan te brengen."* Ieder die lust gevoelt het bedoelde terrein te gaan opnemen, zal met mij instemmen, dat de eigenaar in zijne pogingen tot verbetering aanvankelijk niet gelukkig is geweest.

Wij raden hem aan, dat hij, behalve met het beheer, ook met een hovenier in onderhandeling trede, opdat aan den grond, die zijn eigendom is, het voorkomen worde ontnomen van verwaarloozing en *behoefte*, waarvan zijne geïmproviseerde aanleg thans den indruk geeft.

n. n.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 14 October.

OVERLEDEN: R. H. Hoff, jd., 72 j. — A. J. P. de Goede, z., 4 m. — A. M. Stevenaart, d., 3 m. — F. J. Prins, d., 4 j. — W. van Zuylekom, z., 1 j. — P. E. Trappenburg, d., 3 m. — G. van der Werve, jm., 17 j. — C. Hulst, vrouw van T. J. Espitallier, 58 j. — S. L. van Meurs, d., 9 m.

BEVALLEN: H. S. van Aane, geb. Dantine, z. — M. Dekker, geb. Kroon, d. — H. Bouwmeester, geb. Weykman, z. — P. J. Heck, geb. Putz, d. — J. J. van der Velden, geb. de Vlugt, d. — G. van Weelden, geb. Heimans, d.

Beursberigten.

ROTTERDAM 14 October.

	l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl... Werk. Schuld 2½ pCt	63⅞		
" dito dito 4 "	99¼		
Portugal.. Obl. 1856/7/9. 3 "	46		
Rusland.. Obl. bij Hope 4 "	74⅞	75	75
" Obl. bij Baring. 4½ "	89⅞	89 15/16	89⅞
" Obl. bij St. 1855 5 "	94½		
" Spoorw. Aand. 5 "	190¼		
Oostenr... Obl. in Metal. 5 "	44⅞		
" d.º N. te Amst. 5 "	69		
" dito Nationale 5 "	54¾	54⅞	54¾
Venez.... Obligatien...... 3 "	19 3/16		
" Obligatien... 1½ "	10⅛		
Mexico... Obligatien.... 3 "	25		

De stemming der markt was over het geheel lusteloos, inzonderheid ten opzigte van Oostenrijksche fondsen en Russische Spoorweg-Aandeelen.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
H. A. MARCELIS, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten drie ure: Rusland, Spoorw.-Aand., *f* 190. Oostenrijk, Metalliek Nationale, 5 pc., 54¾, 54 13/16; dito Nieuwe, Rente te Amst., 5 pc., 69. Gren., Obligatien, 1 pc., 5 5/16. Venezuela, Oblig, 1½ pc., 10⅛.

AMSTERDAM 14 October.

	l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl., .. Werk. Schuld 2½ pCt	64	64 3/16	64 3/16
" dito dito 3 "	76½	76 9/16	
" dito dito 4 "	99⅜	99 7/16	99⅜
" Amort. Synd. 3½ "	93		
" Hand. Maats. 4½ "	135¾		
" O.-I. Leening 4 "			
" Holl. Spw....	93		
" Rijn Leening 4½ "	100		
" M. van Weld. 4 "			
België, .. Cert. *Rothsch.* 2½ "	53¾		
Frankrijk, Certificaten.. 3 "			
Spanje... Buitenlands.. 2 "	42		
" dito 3 "	50¼		
" Binn. a *f* 6000 3 "	47¼		
" Amort. Schuld			
" Bew. v. Coup.			
Portugal, Obligatien... 3 pCt.	44¼	44½	44¼
" dito 1856/59. 3 "	45¾	45⅞	45¾
" dito Uitgest..			
Rusland, Ob. *Hope en C.* 5 "	102½		
" dito 1828/29.. 5 "	101¾		
" Cert. 1831/33 5 "			
" d.º 1840..... 4 "	74⅝		
" d.º *Stieglitz*,. 4 "	74⅜		
" d.º d.º Nieuwe 5 "			
" d.º d.º 1855 N. 5 "	94 7/16	94½	
" d.º te Lond. 5 "	90⅞		
" d.º v. Assign.. 6 "	55¼		
" Inschr. dito.. 6 "			
Polen,.... Aand. 1835.. .... *f*			
" Oblig....... 4 pCt.	76		
Pruissen, Oblig. 1859.. 5 "	105¼		
" Aand. 1854 .. 3½ "	212		
Oostenr., Ob. *Goll en C.* 5 "			
" d.º dito 4 "			
" d.º Met. Oude 5 "	44 11/16	44 13/16	44¾
" d.º N. te Ams. 5 "	69 7/16	69 9/16	69 7/16
" d.º Nat. Met.. 5 "	54⅝	54¾	54⅝
" d.º Metalliek. 2½ "	23 9/16	23⅝	
" W. Ad. fl 250 4 "			
Brazilië, 1824, £ 100 5 "	99⅜		
Equador, £ 100...... 1 "	14 15/16	15 1/16	15 1/16
Venez.,.. Obligatien... 3 "	19		
" Uitgestelde.. 1½ "			
Grenada, Obligatien... 4½ "	14⅜	14½	14⅜
" Uitgestelde..	5¼	5 5/16	
Mexico,.. Obligatien... 3 "	24¾	24 15/16	24¾
Illinois.............. 7 "	85¼	85½	85½

Holl. Spoorw.. Leen. 4 pc., 88¾. Rusland, Cert. 1859, 3 pc., 59½, 59⅝, 59⅝; dito bij Hope en Co., 1860, 4½ pc., 89⅞; dito Spoorw. Actien, 5 pc., 190, 190¼, 190¼; dito Hypotheek, 4½ pc., 70½. Polen, Spoorweg Oblig., 4 pc., 71½. Weener Bank-Actien, 3 pc., 636; dito Aand. 1860, 5 pc., 366½, 367. Brazilie 1852, 1858 en 1860, 4½ pc., 89½, 89⅝. Galvest., Stellen, 8 pc., 20. Louisiana, 5 pc., 86½. Griekenl. 1825, 5 pc., 6⅜, ⅜, 11/16.

Beleening 3, Prolongatie 2½, Disconto 3 pc.

Holl. fondsen zijn iets vaster, Oostenr., Spaans., Portug. en Mexic. waren meer aangeboden.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 64 3/16. Spanje, 2 pc., 42; dito binnenl., 3 pc., (a *f* 6250) 47¼. Oostenr., Metall., 5 pc., 44¾; dito Nat., 5 pc., 54⅝.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 21.15; dito Nationale *f* 29.10. Napelsche *f* —, div. Eng. per £ *f* 11.87½; 3 pc. Engelsche Russen *f* 11.87½; Fransche *f* 55⅞; Belgische *f* 56; Pruiss. *f* 35; Spaansche Piasters *f* —; dito Coupons per fr. —; Hamb. Russen *f* 32 11/16; Russen in Z. R. *f* 32 15/16; Pools. in fl. 26⅞; id. per Roeb. 35⅞. Dollars *f* —

Speciekoers. — Gouden Specien per Stuk. N. Dukaten *f* — a *f* —; Oude ger. d.º *f* 5.55 a *f* 5.65; Tien Gulden St. *f* 9.80 a *f* 9.90; d.º Eng. Sover. *f* 11.95 a *f* 12; d.º Pist. *f* 9.60 a *f* 9.70; St. van 20 fr. *f* 9.35 a *f* 9.45; Baren Goud en Specien *f* 11 a *f* 12 pc. a *f* 1442.60 per N. ℔ fijn. — Zilveren Specien per Ned. ℔ fijn. Fijne Drittels *f* — *f* —; dito Bar. 1000/1000 950, Zilver van 900 a 850, dito van 800 a 700, dito van 600 a 500, dito van 400 a 300, — *f* 104.20 a *f* 105. — Zilveren Specien per Stuk. Pilaar Piast. *f* 2.55 a *f* 2.60; Fr. Kroonen *f* 2.70 a *f* 2.75; St. van 5 fr. *f* 2.33 a *f* 2.36; Brab. Kroonen *f* 2.65 a *f* 2.70; Pruis. Daalders *f* 1.75 a *f* 1.78.

LONDEN 12 October.

3 pc. Cons. cont.	92⅜	a	92½	3 pc. Peru.....	79	-	81
id. id. op tijd..	92½	-	92⅝	4½ pc. id. Urib..	93	-	95
5 pc. Oostenrijk	65	-	70	id. te New-York	88	-	90
dito 1859..	65	-	70	3 pc. Portugal..	46	-	48
4½ pc. België...	98	-	100	5 pc. Rusland ..	99	-	101
5 pc. Braz. 1824	99	-	101	4½ pc. idem....	91	-	93
id. 1839/59....	99	-	101	3 pc. idem....	61	-	61½
id. 4½ pc. 1852..	90	-	92	3 pc. Spanje ...	49⅝	-	50
idem 1858.....	90	-	92	2 pc. idem.....	41½	-	42
6 pc. Buen.-Ayr.	84	-	86	idem Amort....	16½	-	17
6 pc. Chili.....	99	-	101	id. Cert. Coup..	5½	-	6
3 pc. idem.....	69	-	71	5 pc. Sardinië..	80	-	82
5 pc. Denemark.	—	-	—	6 pc. Turkije...	80⅝	z. coup.	
3 pc. idem.....	80	-	82	idem Nieuwe...	68½	-	69
2½ pc. Holland.	64	-	65	4 pc. idem.....	101	-	101½
4 pc. idem.....	98	-	100	3 pc. Venezuela	20	-	21
Equador.......	15	-	16	idem Uitgest...	10	-	11
id. Land-warr.	—	-	—	Wissel Amst. kort.	11.18½	a	11.19
4½ pc. Grenada.	10	-	11	idem 3 m......	12.1	a	12.1½
id. Uitgestelde.	5½	-	6	idem Rott. 3 m..	12.1	a	12.1½
3 pc. Mexico...	25⅝	-	26	idem Parijs kort.	25.32½	a	37½
4½ pc. Peru....	96	-	98	idem 3 m......	25.62½	a	67½

Engelsche fondsen verkeerden heden in eene gedrukte stemming. Van buitenlandsche waren Turksche willig, doch Mexicaansche iets flaauwer. De omzet was niet groot.

PARIJS 12 October.

Frankrijk 3 pc. a cont. 68, 68.15; dito op ultimo 68.05, 68.30; dito 4½ pc. a cont. 95.75; dito op ultimo 95.75; Bank-Actien 2915. Crediet Mobilier 710, 717.50. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorweg-Aandeelen 400, 402.50. Napels 5 pc. 71. Spanje 2 pc. 41⅜; dito buitenl. 3 pc. Oude —; dito Nieuwe 48¼; dito binnenl. 3 pc. 47⅞; dito Passive —. Oostenrijk 5 pc. 72¼.

De beurs verkeerde in eene ongunstige stemming, en bijna alle fondsen zijn iets lager.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 14 October.

2 maanden.		Kort.
Londen....	11.86½	11.92½
dito 3/m..	11.81½	—
Parijs	55 15/16	—
dito 3/m..	55 11/16	56½
Bordeaux.	55 11/16	56½
Hamburg.	35⅛	35½
dito 3/m..	35 1/16	—
Petersb. ..	162	—
Livorno...	45⅝	—
Genua.....	45⅞	—
Napels....	77½	—
Antwerp..		1 v
Berlijn.....		175.
6 weken.		**Kort.**
Frankfort.	99¾	—
Augsburg.	99½	—
Weenen...	84	—
Triest......	83⅝	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 14 October.

2 maanden.			zigt.
Londen....	11.85	g	11.95
Parijs.......	55⅞	g	56½
Bordeaux.	55⅞	g	—
dito ½/m.	56⅛	g	—
Hamburg.	35⅛	g	35⅜
Genua.....	46⅛	g	—
Livorno...	46	g	—
Napels.....	78	g	—
3 maanden.			**zigt.**
Madrid....	238	g	—
Cadix......	239	g	—
Sevilië.....	234	g	—
Bilbao.....	235	g	—
Lissabon..	41½	g	—
Porto.......	41½	g	—
Petersb...	162	g	—
6 weken.			**zigt.**
Weenen...	83½	g	—
Augsburg.	99½	g	—
Frankfort.	99⅝	g	—

Rotterdam ⅛.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 14 October.

Granen, *Zaden* enz. Tarwe. Nieuwe Zeeuws., Vlaams. en Overm. was niet ruim aangevoerd doch ging bij beperkte vraag tot vorige prijzen traag van de hand; goede en puike *f* 12.50 a *f* 13.50; mindere *f* 11 a *f* 12.25; Jarige *f* 10.50 a *f* 12.25; Pools. onveranderd, 155 ℔ witb. Pools. *f* 385; 156 ℔ dito *f* 370; 126, 127 ℔ dito per 2400 kil. *f* 380. Rogge. Overm., Zeeuws. en Vlaams. *f* 8 a *f* 9.10; buitenl. als voren aan gebruikers, 152 ℔ Amerik. *f* 260; 150 ℔ Wolg. *f* 250; 147 ℔ Finsche *f* 245, 150 ℔ Koningsb. *f* 245, *f* 250; 149 ℔ Petersb. *f* 240 bij gerijf, *f* 238 bij partij; 146 ℔ dito *f* 232, *f* 235; 144 ℔ Arch. *f* 230, *f* 232; 143 ℔ Cours. *f* 233; in publieke veiling 60 last meer en min beschad. (110, 115 ℔) Petersb. *f* 195, *f* 198. Gerst. Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter *f* 5.70 a *f* 7.20; dito Zomer *f* 5.70 a *f* 6.70. Haver slap, Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3.75, *f* 4.75; dito Lange *f* 2.75, *f* 4.25. Boekweit op 140 ℔ N.-Brab. *f* 226, *f* 228, *f* 230, *f* 233, *f* 234; Vlaams. *f* 230, *f* 232. Erwten: Zeeuws. Groene *f* 11, *f* 13.25; groote dito *f* 12.25, *f* 14.50; Geld. Graauwe en Capucijnen *f* 14.50, *f* 18. Boonen. Nieuwe Witte *f* 12, *f* 15; dito Bruine *f* 13.50, *f* 15.50; dito Paarden- *f* 8, *f* 9. Koolzaad. Zeeuwsch in zakken £ 73½; dito gestort £ 74½; Overm. £ 74; in publ. veiling 18 last minder en meerder besch. Deens. *f* 275, *f* 283, *f* 300, *f* 350. Kanariezaad. Nieuw *f* 10.50, *f* 12. Hennepzaad. N. Inl. *f* 250, *f* 255, *f* 260.

Meekrap werd heden redelijk geveild; tot vorige prijzen was zeer weinig kooplust en daardoor de omzet onbelangrijk.

SCHIEDAM 14 October.

Granen. Verkocht: Rogge, 144 ℔ Pernau *f* 233 cont., *f* 236 3/m.; 144 ℔ Petersburg *f* 227 1/m.

Moutwijn, per Ned. Vat zonder fust *f* 12.75.
Jenever, " " " " " - 18.25.
Amst. Proef " " " " " - 19.50.
Alles zonder de belasting.
Spoeling per Ketel .... *f* 1.30.

AMSTERDAM 14 October.

Granen. Tarwe prijshoudend: 131 ℔ bonte Pools. *f* 400; 128 ℔ dito *f* 377; 128 ℔ Rost. *f* 375. Rogge zoowel dadelijk als op levering hooger verkocht: 122 ℔ Pruiss. *f* 240; 124 ℔ Pommer *f* 245; Amerik. *f* 230 per 2100 kil.; 122 ℔ O. Petersb. *f* 238; 118, 119 ℔ N. dito *f* 230, *f* 233; op levering in Oct. *f* 218; in Maart en Mei *f* 230. Gerst en Haver zonder handel. Boekweit onveranderd: 117, 120, 123 ℔ Holst. *f* 227, *f* 236, *f* 245.

Zaden enz. Koolzaad, Rubs £ 67½; op 9 v. Olie te lev. in April £ 79½; in Oct. £ 77; Nov. £ 78. Lijnzaad vast: 114 ℔ Berdianski *f* 390. Raapolie: op 6/w. *f* 42¾; vlieg. *f* 41½, *f* 41¾; 1 Mei *f* 43¼, *f* 43½; 1 Nov. *f* 41¾, *f* 42; 1 Dec. *f* 42¼, *f* 42½. Lijnolie op 6/w. *f* 37¾; vlieg. *f* 36½; 1 Nov. *f* 36¼; 1 Dec. *f* 35¼, *f* 35. Hennepolie op 6/w. *f* 41½. Raapkoeken per 1040 stuks *f* 85 a *f* 90. Lijnkoeken per 104 st. *f* 12 a *f* 15.

Boter. Friesche *f* 53 a *f* 55, Kuinder *f* 51 a *f* 53, Kamper *f* 52 a *f* 55, Deventer *f* 44 a *f* 50, Zwolsche *f* 49 a *f* 54.

Vee. Runderen 1e kwal. *f* 180 a *f* 220, 2e kwal. *f* 160 a *f* 200, 3e kwal. *f* 140 a *f* 180; Melk- en Kalfkoeijen *f* 90 a *f* 150; Graskalveren *f* 18 a *f* 38; Schapen *f* 20 a *f* 24; Varkens 46 a 50 c. per Ned. ℔.

LIVERPOOL 11 October.

Katoen. In de eerste dagen dezer week was de vraag niet levendig, doch gedurende de laatste twee dagen ging er veel om voor spinners en speculanten, zoo zelfs dat de omzet gisteren en eergisteren te zamen 60,000 a